

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

■ ПОГОДЖУВАЛЬНА РАДА

У пошуках компромісу на шляху до СОТ

До розкладу засідань на поточний пленарний тиждень за пропозицією профільних комітетів включено 80 питань, які охоплюють майже 100 законопроектів. Серед них вісім визначено Президентом як невідкладні — всі стосуються вступу України до Світової організації торгівлі. Крім того, глава держави вніс два законопроекти про розвідувальні органи. Про це повідомив Голова Верховної Ради Володимир Литвин на вчорашній погоджувальній раді керівників депутатських фракцій, груп та комітетів.

(Закінчення на 2-й стор.).

Людмила Кириченко, Василь Онопенко.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Погрожують перекрити рух залізниці

Учора активісти Вільної профспілки залізничників Південної залізниці провели в Кременчуці акцію протесту. Вони пікетували будинок місцевої дирекції, де відбувся мітинг, участь в якому взяли й представники деяких політичних партій. Серед закидів, висунутих керівництву Південної залізниці, — вимоги припинити протиправні дії адміністрації стосовно діяльності Вільної профспілки, переслідування працівників за членство у ній, порушення конституційних прав і трудового законодавства. А поштоухом до таких дій стало звільнення з роботи працівниці станції Кременчук І. Сосновської.

(Закінчення на 4-й стор.).

■ ПЕРЕДПЛАТА-2006

У «Голосі України» про все вголос!

Любі друзі та шанувальники «Голосу»!
За 42 гривні — вартість річної передплати «Голосу України» — є шанс одержати АВТОМОБІЛЬ.

АВТОМОБІЛЬ за 42 гривні

ПЕРЕДПЛАТИ ГАЗЕТУ

Голос України

НА 2006 РІК І ВИГРАЙ:

АВТОМОБІЛЬ

або один з грошових подарунків

Для участі в розіграші
надішли на адресу редакції "Голосу України"
Київ-47, вул. Нестерова, 4
копію квитанції
про річну або піврічну передплату,
ідентифікаційний код, адресу

3 тис.

2 тис.
(два призи)

1 тис.
(три призи)

ІЗ ПРІСНОЇ ЛОКШИНИ СУП НЕСМАЧНИЙ

Регіональних журналістів, котрі зібралися в Києві на дводенну конференцію «Нова роль парламенту України, громадськість і засоби масової інформації», найбільше турбувало те, як доведеться працювати під час майбутньої виборчої кампанії. Журналісти називають чинний виборчий закон нонсенсом і сподіваються, що

парламент ось-ось відкоригує його в частині діяльності ЗМІ під час виборчих перегонів.

На знімку: журналістки з Вінниці Наталя Болховська, Людмила Цимбалюк, Ірина Камож, Любов Добринська.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Важкі переговори

Учора в Україну з робочим візитом прибула делегація Російської Федерації на чолі з міністром промислової політики та енергетики РФ Віктором Христенком. З 11-ї години ранку і до п'ятої вечора тривав другий раунд українсько-російських переговорів про газ. Як заявили «Голосу України» у прес-службі Мінпаливенерго, початково сторони не планували поділитися з пресою результатами засідання підкомісій Комітету з питань економічного співробітництва російсько-української міждержавної комісії з паливно-енергетичного комплексу. Так чи інакше, на момент, коли верстався номер, ще не було відомо, готуватися нам до чергового потужного стрибка цін у зв'язку з подорожчанням газу чи ні.

(Закінчення на 5-й стор.).

На контролерів кидаються з молотками

Борг одеситів за газ становить 18 мільйонів гривень. У «чорному списку» у ВАТ «Одесагаз» — «Одесатеплоенерго» і «Одесатеплокомуненерго». Нині в судах області перебувають 4 тисячі позовних заяв до неплатників за «блакитне паливо». «Голосу України» перший заступник голови правління ВАТ «Одесагаз» Віктор Ярошенко сказав, що контролери працюють у бойових умовах. На них нацьковують собак, одного вдарили по голові молотком. Критична ситуація склалася з прокладанням газопроводу на житловий масив Котовського: управлінням капітального будівництва міськвиконкому зірвано терміни укладання труби діаметром 219 мм і довжиною 1200 метрів. У результаті 30 будинків залишилися без газу, повідомляє наш одеський власкор В'ячеслав ВОРОНКОВ.

КОРОТКО

■ Червоний Хрест України заявляє про необхідність продовження міжнародної Чорнобильської програми гуманітарної допомоги.

■ Незалежна медіа-профспілка України на з'їзді затвердила програму своєї діяльності на 2006—2007 роки.

■ До 15 грудня експерти нададуть висновки про проект забудови на столичній площі перед НСК «Олімпійський».

■ Мінпромполітики України ініціює створення корпорації «Енергетичне машинобудування».

На згадку — кепку і футболку

Щоб день передплатника у Бердичеві привернув увагу якомога більше людей, для їхнього спілкування з поштовиками та журналістами обрали місце біля входу на головний міський ринок. Борис Трокоз (на знімку праворуч), який першим оформив передплату на парламентське видання, одержав від «Голосу України» кепку та футболку з логотипом нашої газети, повідомляє власкор Олексій КАВУН.

Фото Михайла П'ЄХА.

■ ВІТАННЯ

Рада Всеукраїнської професійної спілки народних депутатів України у Верховній Раді України та профспілковий комітет профспілкової організації народних депутатів України IV (XV) скликання щиро вітають народного депутата України **ЛАПІНА Євгена Васильовича** з 55-річним ювілеєм та бажають міцного здоров'я, щасливих днів і плідних справ, довголіття, благополуччя та здійснення всіх задумів!

■ У НОМЕР

Навчитися поважати себе

*Голова Верховної Ради скасує розпорядження стосовно підвищення заробітної плати народним депутатам. Про це повідомив на вчорашній прес-конференції Перший заступник Голови Верховної Ради **Адам МАРТИНЮК** (на знімку). Крім того, на погоджувальній раді узгодили пропозиції до проекту змін до закону про вибори народних депутатів (стосовно висвітлення виборчої кампанії), визначили поняття «передвиборна агітація» та «політична реклама».*

Однак не така одностайність чекає сьогодні на «сотівські» законопроекти, переконаний Перший заступник глави українського парламенту. Та й до цьогорічних перспектив вступу нашої країни до СОТ Адам Мартинюк ставиться досить скептично. «Від нас країні—члени СОТ вимагають того, що вигідно їм, а не нам. І ці держави вміють захищати себе», — зазначив він і додав, що, ухвалюючи деякі проекти, треба думати про перспективи України, насамперед металургію, і з користю для українців удосконалювати законодавство. «Ми маємо навчитися поважати себе, пишатися Україною і не дозволяти об себе витирати ноги», — переконував Перший заступник.

А до кінця скликання Верховній Раді навряд чи вдасться обрати заступника Голови і заповнити парламентські вакансії. «Це питання безперспективне», — зазначив Адам Мартинюк. Та від того, на його думку, працездатність комітетів не зменшилася.

*Вл. інф.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.*

У пошуках компромісу на шляху до СОТ

■ ПОГОДЖУВАЛЬНА РАДА

(Початок на 1-й стор.).

У вівторок серед 21 питання головний блок, за словами глави парламенту, становлять «сотівські» законопроекти — про скасування заборони експорту (вивезення) брухту легованих чорних металів, брухту кольорових металів та напівфабрикатів з їх використанням (друге читання) та зміни до деяких законодавчих актів України (щодо санітарно-епідемічних норм харчових продуктів) (повторне перше читання). Ще чотири — урядові зміни до деяких законодавчих актів України (щодо процедури митного оформлення товарів), законопроект про внесення до деяких законодавчих актів України змін, що стосуються приведення законодавства України у відповідність з нормами СОТ, зміни до законів «Про вивіз (експортне) мито на виходи та брухт чорних металів» та «Про вивіз (експортне) мито на живу худобу та шкіряну сировину» — запропоновано включити до порядку денного. Голова Верховної Ради закликав парламентаріїв змобілізуватися на підтримку пропозицій Президента України.

Цього дня народні обранці розглянуть проекти законів про заклади охорони здоров'я, про забезпечення рівного доступу громадян до засобів масової інформації в Україні та про соціальне житло. За скороченою процедурою — зміни до Закону «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України» (щодо

механізму компенсації), законопроект про внесення доповнення до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо відповідальності за відмову в пільговому перевезенні громадян). А також зміни до Закону України «Про пожежну безпеку», деяких законів України (щодо порядку накладання арешту), законів «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (щодо перерахунку пенсій), «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». У порядку денному і проекти постанови про подолання негативних наслідків небезпечної екологічної ситуації, яка склалася у зв'язку з руйнуванням Чорноморської берегової смуги на території смт Лазурне Складовського району Херсонської області та про ліквідацію надзвичайних ситуацій, що виникають у районі Всеукраїнської дитячої оздоровниці — курорту Євпаторія та лікувально-оздоровчої місцевості курорту державного значення м. Саки Автономної Республіки Крим.

У середу буде розглянуто питання ратифікації Гарантійної угоди (Проект впровадження швидкісного руху пасажирських поїздів на залізницях України) між Україною та Європейським інвестиційним банком, угоди між Кабінетом Міністрів України і урядом Азербайджанської Республіки про

принципи співробітництва в нафтовій галузі тощо.

За скороченою процедурою народні обранці розглянуть зміни до деяких законів (стосовно платоспроможності боржника), до законів «Про введення мораторію на примусову реалізацію майна» (щодо заборони судових рішень з питань банкрутства) та «Про державну службу» (щодо перерахунку пенсії).

О 15.00 відбудуться парламентські слухання «Співробітництво України та Німеччини».

На четвер заплановано 36 питань. У другому читанні — проект постанови про заходи щодо впорядкування діяльності тимчасових спеціальних і тимчасових слідчих комісій Верховної Ради України, зміни до Закону України «Про банки і банківську діяльність» (щодо філій іноземних банків), до деяких законів України (щодо зобов'язань боржника), до законів «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», «Про боротьбу з корупцією» (щодо суб'єктів корупційних діянь та інших правопорушень).

Для повторного розгляду з пропозиціями Президента включено зміни до законів «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України», «Про статус народного депутата України», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та до деяких законів України (щодо регулювання виробництва, обігу та оподаткування спирту етилового).

За скороченою процедурою парламентарії розглянуть зміни до Митного тарифу України (щодо стабілізації цін на ринку нафтопродуктів), до деяких законодавчих актів України (стосовно захисту особистих прав і свобод громадян), законопроект про заборону політичних переслідувань та обмеження прав і свобод громадян за політичними ознаками.

У п'ятницю народні депутати обговорять проект закону про адвокатуру. А за скороченою процедурою розглянуть зміни до Кримінального кодексу України (щодо захисту прав інтелектуальної власності), деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям закону «Про державні цільові програми», законопроект про функціонування паливно-енергетичного комплексу в особливий період та інші.

На наступному пленарному тижні визначальним, за словами Володимира Литвина, буде розгляд бюджету на 2006 рік у другому читанні. Найближчим часом, повідомила в. о. голови бюджетного комітету Людмила Супрун, уряд має подати текст самого бюджету. Однак багато позицій ще залишаються неузгодженими, зокрема фінансування місцевих бюджетів. Людмила Супрун відзначила, що оптимальною датою для розгляду головного фінансового документа країни буде 1 грудня, а до цього часу урядовці й парламентарії намагатимуться узгодити між собою доходи і видатки.

Наталія ЯРЕМЕНКО.

Із прісної локшини суп несмачний

(Початок на 1-й стор.).

Уже сьогодні регіональні журналісти стикаються з досить цікавими, а то й кумедними ситуаціями. Скажімо, в Донецьку після розколу «Трудової України» діє два прес-центри і кожен з них дає абсолютно різну інформацію про діяльність однієї партії.

Кореспондент донецького обласного видання «Газета в газете» Аділя Мулюкова каже, що спочатку мас-медіа були спантелічені виборчим законом, але тепер прагнуть акуратно висвітлювати все і всіх. Хоча не завжди це вдається, бо в органах місцевої влади і самоврядування є свої інтереси, які люблять партії. «Хотілося б, щоб слова про прозорість виборів не залишилися тільки словами і щоб ми могли людям показати все те, що відбувається насправді. Бо досі цього не могли», — каже А. Мулюкова.

Запорізька газета «МІГ» під час президентської кампанії єдина відкрито підтримувала В. Ющенка. Її шеф-редактор Юрій Артеменко нещодавно склав повноваження голови ОДА, відповідно і тепер багато людей асоціюють це видання передусім із владою. «Оскільки газета має один з найбільших накладів у регіоні, до нас досить висока увага як до майданчика на майбутніх виборах, — вважає кореспондент газети «МІГ» Володимир Москаленко. — Тиску ще не відчуваємо, бо в регіонах партії починають ворухитися дещо пізніше, очікуючи, коли буде зроблено перші кроки на загальнонаціональному рівні». За словами журналіста, у місцевих ЗМІ поки що «все тихенько». Але партії вже несуть перші

матеріали на правах реклами. Запорізьких журналістів також лякає чинний виборчий закон, та оскільки ще не було жодного випадку застосування його норм чи судового позову, більшість «акул пера» поки що не усвідомлюють ніякої загрози. Хоча всіх турбує, що під час виборів журналістам буде заборонено оцінювати будь-які політичні події та дії кандидатів у депутати. «Але, думаю, не все так страшно, бо якщо справа дійде до суду, то, вочевидь, діятимуть норми не виборчого закону, а Конституції, де свобода слова є засадничою», — каже В. Москаленко.

А, приміром, у Дніпропетровську, де тривалий час не було глави облдержадміністрації, влада, за словами місцевих журналістів, не приділяла ще особливої уваги пресі, бо переймалася власними проблемами. Однак політичні партії вже виявляють інтерес до ЗМІ. «Новий виборчий закон викликав шок. На пресу практично одягли намордник», — вважає заступник головного редактора, редактор відділу політики та права незалежної газети «Днепр вечірний» Вадим Єфремов. І тепер регіональні журналісти чекають обіцяних конкретних кроків від Верховної Ради щодо виправлення допущених помилок. «Бо це нонсенс, коли, з одного боку, в законі написано, що громадяни мають право висловлювати свої думки, а ми не зможемо надрукувати інтерв'ю з жодним політиком, бо це вважатиметься пропагандою, не зможемо й поставити запитань

наших читачів до якогось кандидата. Звісно, газети зацікавлені заробити, однак ми не хочемо варити суп із пісної, несмачної локшини, друкуючи лише рекламні матеріали партій».

Представники обласних теле-радіокомпаній без мікрофонів кажуть, що найбільше нині потерпають від пертурбацій, пов'язаних із створенням суспільного телебачення та радіо, бо під загрозою опиняються і програми, і творча доля самих журналістів. А перед мікрофоном передусім нарікають на той-таки недосконалий виборчий закон.

Учасники конференції отримали змогу поставити свої запитання народним депутатам, політологам, представникам громадських організацій. Учора перед регіональними журналістами виступив Голова Верховної Ради Володимир Литвин.

Відповідаючи на запитання регіональних журналістів, В. Литвин повідомив, що вже фактично погоджено зміни до виборчого закону в частині діяльності ЗМІ, та висловив сподівання, що до наступного четверга парламент зможе прийняти остаточне рішення, яке врахує бачення представників журналістського цеху. Зокрема, цими змінами до виборчого закону передбачається, що будь-які позови та спори до ЗМІ під час виборів можуть розглядатися лише в судовому порядку, а не ЦВК чи Нацрадою з питань телебачення і радіомовлення, як це дозволяє чинний закон.

Складніше питання, зазначив Голова Верховної Ради, — схвалення змін до закону про місцеві вибори, оскільки нині існують різні бачення цієї проблеми. На його переконання, треба прийняти поправки передусім в частині технічної організації виборчого процесу з урахуванням практики попередньої президентської виборчої кампанії. «Парламент повинен тримати руку на пульсі, щоб вибори тривали штатно», — сказав Володимир Литвин.

Глава парламенту спрогнозував, що з офіційним початком виборчої кампанії будь-який зако-

нопроект розглядатиметься у Верховній Раді під політичним кутом. У тому числі й держбюджет-2006. Найбільше суперечок, за прогнозом В. Литвина, у сесійній залі виникне щодо фінансування місцевих бюджетів, виділення 10 відсотків видаткової частини державного кошторису на підтримку АПК та дія у наступному році закону про дітей війни, оскільки уряд пропонує нині призупинити на 2006 рік дію цього документа.

Стосовно мовної проблеми В. Литвин поінформував: нині на розгляді у парламенті перебуває понад 20 законопроектів щодо посилення статусу і української, і російської мов. «Це буде політичне зіткнення, — вважає В. Литвин. — Бо це та політична тема, яка виникає під час кожної виборчої кампанії. Коли з'являються економічні ускладнення, починають педальовати теми, які мають політичний вимір». Глава парламенту наголосив, що під час розгляду цього питання дуже важливо забезпечити збалансованість позицій.

22 листопада Голова Верховної Ради не піде на Майдан, а буде на роботі, — сказав Володимир Литвин. На його погляд, на Майдан треба йти тоді, коли можна було б прозвітувати за виконання всіх очікувань суспільства. В. Литвин зазначив, що революція передусім була в настроях і діях людей, бо не політики вивели людей на Майдан, а люди змусили вийти політиків. На його думку, нині можна говорити лише про одне серйозне завоювання — це свобода слова. Водночас глава парламенту закликав до серйозної об'єктивної розмови з людьми і чіткого визначення пріоритетів — що маємо зробити надалі.

*Юліана ШЕВЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.*

Наша хата в центрі, а не скраю

■ ПАРТІЙНІ РЯДКИ

Новостворена Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Молодь за Литвина», молодіжне крило Народної партії, на своєму першому з'їзді вирішила розробити власний варіант національної стратегії розвитку «Унікальна Україна».

Виступаючи перед молоддю, Голова Верховної Ради України, лідер Народної партії Володимир Литвин зазначив роль молоді в новітній історії, особливо воєнного та повоєнного покоління, шестидесятників, творців недавніх кольорових революцій у Грузії, Киргизії та Україні. Однак нині, з наближенням нових виборів, на його погляд, з'явилася небезпечна тенденція: деякі політики своїми діями знову про-вокують застосування на практиці навичок бунту, властивих молоді. «У влади і молоді принципово різні устремління: влада хоче утримати те, що є, оскільки це гарантує збереження самої влади, а молодь навпаки — хоче перетворень, оскільки живе майбутнім і тим самим хоче ствердити себе», — сказав В. Литвин. Нерідко в тому,

що вирішення молодіжних проблем (передусім здобуття освіти, працевлаштування, придбання житла) тупцюється на місці, винна сама влада, бо говорить про державну молодіжну політику «мовою хрестоматійних проблем», прагне «закамуфлювати зовнішній вигляд влади», залучаючи до своїх рядів молодих бюрократів, які нічим не відрізняються від старої чиновницької гвардії, а напередодні виборів роздає чергові порції обіцянок.

«Я категорично проти того, щоб розглядати вас як підносчиків снарядів», — звернувся Володимир Литвин до присутніх молодих людей у залі. Й зазначив, що завдання влади і молодіжних організацій — погоджувати свої устремління для впровадження програми майбутнього для всієї Украї-

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ни. Представники молодіжних організацій, на його погляд, повинні входити як мінімум до першої десятки виборчого списку партії. В. Литвин наголосив на важливості приходу до влади в Україні центристських політичних сил. Бо інакше знову виникне небезпека «вдруге легалізувати

розкол України». За його словами, потрібна така політична сила чи симбіоз політичних сил, що змогли б реалізувати політику, яка влаштувала б людей у всіх регіонах України. Народна партія, заявив В. Литвин, налаштована на конструктив з усіма політичними силами, в тому числі й

Народним Союзом «Наша Україна». Бо політика компромісу ще себе не вичерпала. «Покликання України — бути єдиною ланкою Заходу та Сходу. Настав час усвідомити, що наша хата в центрі, а не скраю», — йдеться у схваленому на з'їзді маніфесті.

Юліана ШЕВЧУК.

Фото Олександра СИНІЦІ (УНІАН).

Обіцяють не використовувати адмінресурс

Перший етап другого з'їзду партії Народний союз «Наша Україна» прийняв рішення про формування виборчого блоку Віктора Ющенка «Наша Україна». З'їзд доручив голові ради партії Роману Безсмертному та керівнику центрального виконавчого комітету Миколі Катеринчуку провести переговори з низкою політичних партій, зокрема з Народним рухом, Партією промисловців і підприємців, «Реформи і порядок», УНП та деякими іншими.

Водночас хід з'їзду засвідчив: у партії є низка проблем. Так, представники Закарпатської організації запропонували переобрати членів політвиконкому. Натомість Євген Червоненко і Петро Порошенко розцінили таку пропозицію як спробу розколати НСНУ. А Президент України, почесний голова партії Віктор Ющенко підтримав пропозицію закарпатців. Однак врешті з'їзд розширив кількісний склад членів політвиконкому.

Віктор Ющенко застеріг чиновників від використання адміністративного ресурсу і

попередив, що звільнить кожного з них ще до закінчення розслідування. Він запропонував однопартійцям розробити і почати втілювати у життя деякі реформи і з цим йти до виборців. На його думку, виборчий список НСНУ має очолити Прем'єр-міністр Юрій Єхануров. У свою чергу глава уряду пообіцяв, що «це будуть перші демократичні вибори в Україні».

«Влада народу» —

таку назву носитиме виборчий блок, утворений партіями «Вітчизна» та захисту пенсіонерів. Це рішення ухвалили делегати 3-го з'їзду партії «Вітчизна», а також прийняли звернення до глави держави з вимогою зробити все, щоб до парламенту не пройшли злочинці й учасники фальсифікації президентських виборів 2004 року.

На з'їзді виступив міністр оборони Анатолій Гриценко, який пояснив свою присутність на форумі тим, що на адресу відомства і його особисту лунає чимало звинувачень, а тому він хоче дати відповідь на них і «розвіяти чутки».

На запитання журналістів, чи готовий він очолити блок, Анатолій Гриценко зауважив, що на вибори йти не збирався, але обговорить з Президентом України це питання.

Заразом запропонувавши створити позабюджетний фонд у 3 мільярди гривень для кредитування поставок енергоносіїв. Компромісні видатки стосуються програм розвитку, що може благотворно вплинути на голосування за проект держбюджету у другому читанні. Утім, все стане зрозуміло вже цього тижня.

Наостанок про цікаве спостереження. Минулого тижня Президент країни Віктор Ющенко повернув у Верховну Раду на доопрацювання Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про податок на додану вартість». Серед зауважень цілком слушне посилення на статтю Бюджетного кодексу України: закони, які впливають на формування доходної частини бюджетів, мають бути офіційно оприлюднені до 15 серпня року, що передбачено плановому. Авжеж. Тільки чому цього правила не дотримуються уряд, який презентував в Комітеті ВР з питань фінансів і банківської діяльності законопроект, який стосувався змін у щонайменше 15 податкових законів?

Сергій ВЛАД.

Виключно про акценти

■ БАЛАНС ТИЖНЯ

■ Кабінет Міністрів визначив першочергові заходи з поліпшення економічної ситуації.

■ Комітет Верховної Ради з питань бюджету пропонує затвердити витрати на АПК в 2006 році на рівні 9,25 мільярда гривень, уряд — 6,75 мільярда гривень.

Уряд відзвітував про те, як відпрацювала економіка за дев'ять місяців і визначив державні пріоритети розвитку на рік наступний. Недипломатична, якщо не сказати прямолинійна, доповідь міністра економіки Арсенія Яценюка з цього приводу не мала жодного підтексту, бо й без того ясно, що результат створили уряди попередніх скликань, а нинішній — лише прагне його покращити. Тож мова винятково про акценти.

Перший: зростання ВВП становило 2,8 відсотка. Ще навесні під цією рубрикою я прогнозував, що економіка цього року зросте на 3 відсотки. На цьому наголосити і зараз — важливо не стрибати, а встояти. Передумови для цього, хоч і обмежені, але є, про що свідчить промислове виробництво, яке

у вересні-жовтні вже відновлювало свої кондиції. Попри те, що вітчизняна продукція продовжує втрачати свою конкурентоспроможність, за десять місяців промисловість зросла на 3,1, за дев'ять — на 3,2 відсотка. Причини зрозумілі не лише міністру економіки — за дев'ять місяців цього року інвестиції в основний капітал становили 3,4 відсотка проти 34 відсотків торік. Промисловість — ґрунт, який треба повсякчас підживлювати, тож пожинати плоди руйнівної реприватизації не інакше як до парламентських виборів. Минулого тижня в УСПП на нараді з проблем амортизаційної політики констатували, що зношеність основних виробничих фондів у машинобудівній, металургійній, хімічній галузях сягає 90 відсотків. Проблема вже

набуває глобального характеру.

Другий акцент: інфляція за дев'ять місяців становила 7,1 відсотка, на сьогодні — вже 8,1. Нічого страшного, каже Президент країни, в сусідів — ще більше. Авжеж, але сусіди не мають проблем з подорожчанням імпортованих енергоносіїв і вони не такі вразливі, як ми, до змін зовнішньої кон'юнктури. (Наше сальдо торгівлі товарами і послугами за дев'ять місяців, нагадаю, скоротилося до 700 мільйонів доларів з більш як 7 мільярдів.) І на побутовому рівні сусіди не мають таких дикувських диспропорцій, коли пенсійні доходи середньостатистичної сім'ї перевищують доходи від зарплат. Дай Боже, пане Президенте, щоб ви не помилилися, але соціальні виплати наприкінці року, потужний струмінь відшкодованого з бюджету експортерам ПДВ, а ще інфляційні очікування, які вже сягнули свого історичного максимуму, можуть златати ваш річний орієнтир у 9,8 відсотка інфляції.

Третій: політика в АПК має спиратися і на обсяги субсидій та дотацій, і на ефективність використання цих коштів.

Останній акцент, звісно, ставився до уваги парламентського Комітету з питань бюджету, який пропонував затвердити в 2006 році витрати на АПК в розмірі 9,25 мільярда гривень на спільний колегії Міністерства агропромислової політики (мало не на 3 мільярди більше, ніж в проектних розрахунках Мінфіну). Як повідомила керівник Комітету з питань бюджету Людмила Супрун, 40 відсотків від цих коштів (800 мільйонів гривень) спрямують на благоустрій сільської місцевості. Сьогодні ще невідомо, як вплине такий фінансовий розклад на розмір дефіциту держбюджету, котрий став каменем спотикання у співпраці профільного комітету парламенту і Міністерства фінансів. Наприкінці тижня уряд погодився збільшити дефіцит загального фонду держбюджету до 2,1 відсотка, зведеного — до 2,5 відсотка від рівня ВВП,

■ П'ЯТИЙ НОКАУТ

За зарплатою — шості, за тарифами — останні

На сесії міськради Севастополя депутати вп'яте (!) відмовилися підвищувати тарифи на житлово-комунальні послуги. Утім, для ухвалення відповідного рішення не вистачило всього трьох голосів. Голова міськдержадміністрації Сергій Іванов (який виконує цей обов'язок з лютого нинішнього року) заявив журналістам, що має намір ініціювати прийняття закону України про тарифи на комунальні послуги для населення. У ньому, на його думку, необхідно записати, що зі збільшенням мінімальної заробітної плати у відповідній пропорції повинні зростати і тарифи. «Тоді не доведеться воювати з депутатами і переконувати їх у потребі підвищити тарифи».

Сьогодні, за словами Сергія Іванова, плата за житлово-комунальні послуги в місті, як і раніше, залишається однією з найнижчих в Україні. Зокрема, з водопостачання і водовідведення місто — на 25-й рейтинговій позиції серед 27 регіонів України. У сумарному розмірі цей тариф для населення, встановлений три роки тому, становить разом із ПДВ 0,66 грн. за кубометр.

За тарифами на теплопостачання Севастополь посідає останню рейтингову позицію. Чинний тариф для населення, що його було встановлено сім років тому, становить 41,70 грн. за 1 Гкал, або 0,45 грн. за квадратний метр.

Квартплата в Севастополі також не змінювалася за останні сім років. У будинках без ліфтів тариф за один квадратний метр становить 23 копійки, у будинках з ліфтами — 33 копійки.

Голова адміністрації Севастополя Сергій Іванов заявляє: «Депутати могли б створити в рамках чинного закону свій виконавчий орган для розв'язання комунальних проблем, як ними був створений виконавчий орган з розподілу майна — фонд комунального майна».

Світлана КАЛИНОВСЬКА.
Севастополь.

■ ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ Про ратифікацію Угоди між Урядом України і Урядом Республіки Гамбія про торговельно- економічне співробітництво

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між Урядом України і Урядом Республіки Гамбія про торговельно-економічне співробітництво, підписану 12 липня 2001 року в м. Києві, ратифікувати.

Президент України
В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
19 жовтня 2005 року.
№ 2999-IV.

Журналіст із Донецька Дмитро Заборін став переможцем конкурсу, проведеного німецьким фондом «Пам’ять і майбутнє»

■ У НОМЕР

**Погрожують
перекрити рух залізниці**

(Початок на 1-й стор.).

Того ж дня у приміщенні вокзалу голова Вільної профспілки С. Лашко та кілька її членів (в тому числі і сама І. Сосновська) розпочали безстрокову голодовку. Вони вимагають поновити жінку на роботі, а начальника станції Кременчук та двох заступників — звільнити. У разі невиконання цих вимог голодувальники залишають за собою право вда-тися до крайніх заходів протесту — ініціювати страйк залізничників.

Нині ст. Кременчук працює у звичному режимі. Як повідомили кореспондентові «Голосу України» у міському та лінійному відділах міліції, жодних експесів на самій залізниці не сталося і жодних претензій до учасників акції правоохоронці поки що не мають.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

■ ФОТОФАКТ

Завтра — День радіо, телебачення і зв’язку

Фото Вадима ЛІСНОГО (Українформ).

На знімку: оператори Луганського обласного державного телебачення Віктор Коваленко і Олександр Солод за роботою.

Наші друкарі вразили Європу

Учора в Києві відкрилася конференція Європейської асоціації глибокого друку з упаковки. Понад ста представників провідних підприємств галузі Євро-союз у Японії проаналізують можливості підприємств Східної Європи і тенденції розвитку технологій глибокого друку з упаковки. Міжнародну конференцію проводить Європейська асоціація глибокого друку (European Rotogravure Association разом з G + K Tech Media), Німеччина.

Є кілька причин проведення конференції в Києві. По-перше, Україна з населенням майже в 50 мільйонів чоловік є однією з найбільших країн Європи, а отже, її ринок має значний потенціал, на який промисловість глибокого друку не може не зважати. І, по-друге, останнім часом багато українських підприємств зробили значний технологічний стрибок і почали тіснити на міжнародному ринку визнаних лідерів галузі. Саме відвідуванням одного з таких підприємств — київської компанії «Укрплас-тик» — і завершиться конференція. Там її учасники зможуть переконатися у високому стандарті якості друку в Україні, адже «Укрпласстик» — один із лідерів Східної Європи в секторі гнучкої упаковки, робота якого не раз відзначалася нагородами міжнародних конкурсів.

Сергій ІВАНІВ.

Візитна картка Здолбунова

Рівненщина. Нею став оновлений залізничний вокзал європейського класу, на капітальний ремонт якого витратили 11 мільйонів гривень. Залізничники подбали і про комфорт для пасажирів: додаткові каси, центр обслуговування, зали чекання із зручними сидіннями, зал поліпшеного комфорту, оглядові довідкові з інформацією про час прибуття і відправлення потягів, наявність вільних місць. Є на вокзалі і цілодобовий міні-готель з кімнатами для людей з різними доходами. У перспективі — такий ремонт залізничного вокзалу в Рівному.

Пересядуть у тролейбуси?

У Рівному проїзд у маршрутках сьогодні подорожчав на 20 копійок. Тепер за поїздку потрібно викласти гривню. Рівненчанам, товщина гаманців яких не дозволяє тратити стільки, не залишається нічого іншого, як пересісти у тролейбуси й автобуси. Тим часом Дубенський міськвиконком розірвав угоду з підприємством «Перевізник», яке відмовлялося перевозити маршрутками пільговиків. Потім провели тендер, де визначився перевізник, лояльніший до соціально незахищених пасажирів.

Олександра ЮРКОВА.

Міністр промислової політики України Володимир ШАНДРА: «Друга за величиною у світі сталеливарна компанія ARCELOR виявляє інтерес до приватизації Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд»

Бюджетне пристрілювання

У першому проекті «фінансової конституції» на потреби Збройних сил було передбачено виділити 5,6 млрд. гривень — не надто щедрий пайок... Особливо як для держави, що прагне вступити до НАТО. За словами міністра оборони України Анатолія Гриценка, за найскромнішими підрахунками, фінансування оборонної галузі слід збільшити до 8 млрд. гривень. Скільки уряд «відміряє» у другому бюджетному проекті, вчора у прес-службі Міноборони ще не знали.

За словами голови Комітету Верховної Ради з питань національної безпеки і оборони Георгія Крючкова, Україна нехтує вимогами закону щодо обсягів фінансування потреб національної оборони. Вони мають бути не менші за три відсотки від запланованого внутрішнього валового продукту. На практиці щороку витрати на оборону не перевищували 1,5—1,6 відсотка. «Це питання є непростим і з огляду на євроатлантичні устремління України, — каже голова комітету, який, до речі, має «окрему думку» щодо цієї стратегічної мети. — В НАТО вважають, і це — неписаний закон, що згадані витрати не можуть бути менші як два відсотки від національного ВВП».

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Георгій Крючков радить звернутися до досвіду наших найближчих сусідів — поляків. Кілька цифр для порівняння: наприкінці минулого року чисельність ЗС України сягала 285 тисяч осіб, а бюджетне фінансування галузі у доларовому еквіваленті не виходило за межі 1,1 млрд. У польській армії в той самий час служило майже вдвічі менше вояків — 143 тисячі, і їх бюджетний пайок сягав 4,4 млрд. доларів. За словами голови комітету, цього року лише на

придбання озброєнь Польща витратить 833 млн. доларів — здебільшого на закупівлю 48 американських винищувачів Ф-16 та підготовку інфраструктури для них. Технічний стан того, на чому літають та з чого стріляють наші вояки, залишає бажати кращого. Армія незалежної України за всі роки свого існування, по суті, не одержала жодного нового виду чи системи озброєнь.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Одеську міліцію міністр розігнав

За наказом глави МВС України Юрія Луценка розформовано всі відділення міліції на найбільших одеських ринках, звільнено начальників декількох МРЕВ. Міністр внутрішніх справ задовольнив рапорт начальника одеської міліції Владислава Капшука про відставку. Ще 15 начальників райвідділів міліції звільнені за невідповідність займаним посадам.

Вимоги міністра до Одеси такі: до 1 січня зачистити території, на яких сконцентровано капітал, незаконні мігранти, відбуваються порушення чинного законодавства у сфері торгівлі підакцизними товарами.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

Шлях до серця виборця лежить через... базар

Потенційні кандидати (нагадаємо, що офіційно передвиборна кампанія стартує 26 листопада) уже почали годувати, а точніше, підгодовувати свій електорат заздалегідь.

...Минулими вихідними у Солом'янському районі столиці люди з «кравчучками», завантаженими мішками з картоплею, були масовим явищем. На стихійному ринку, що виник на одній з тихих вулицок, грала музика і йшла жвава торгівля під знайомими атрибутами однієї політичної сили, що йде на вибори. Там низькими цінами і розмаїтстю товару догоджали адмінресурсу. Той, у свою чергу, не мав нічого проти.

Картопля по 1,60 грн. за кілограм — кращий подарунок споживачу цієї осені. Згодиться до столу і квашена капустачка по 3,50, і кілечка по 6,50, і курячі яйця по 2,70.

— Беріть, усе дешево! — зазиває продавщиця овочового лотка з обвітреним обличчям і червоними руками. — Побільше беріть і спасибі скажіть, що про вас так піклується, — киває у бік портрета «благодійника».

— А ви наступними вихідними будете? — цікавиться дідусь з торбою.

— А як скажуть, так і приїдемо, — відповідає «агітаторка». — До виборів ще далеко, так що встигнете наїстися, не переживайте...

Цього дня незадоволеною залишилися тільки опозиція тіток, що торгували картоплею з асфальту по 2,50 грн. за кілограм. «Політичні» конкуренти відбили всю клієнтуру.

Ольга ВІТЕР.

Кабмін продовжив термін погашення комунальних боргів вкладами колишнього Ощадбанку СРСР

Днями відповідну постанову прийняв уряд України. Відповідно до документа, громадяни, котрі мають заборгованість за комунальні послуги і бажають її погасити за рахунок своїх вкладів в ощадкасах колишнього СРСР, можуть подати до установ ВАТ «Ощадбанк» довідку про наявність боргу до 12 грудня поточного року. Нагадаємо, що термін подання

заявок на погашення комунальних боргів вкладами ощадбанку, за раніше затвердженим графіком, мав закінчитися сьогодні.

У держбюджеті на 2005 рік передбачено 6 млрд. гривень на компенсації вкладникам колишнього Ощадбанку СРСР шляхом списання їхньої заборгованості за електроенергію і тепло, газ, тверде паливо, водопостачання і квартплату.

Наркотичний «улов»

Буковинська міліція вилучила 21 кілограм марихуани на суму 100 тисяч гривень. Вдала операція правоохоронців розпочалася з того, що на автодорозі між селами Вартиківці та Данківці вони зупинили автомобіль «Мазда», яким керував 36-річний чернівчанин. У ньому виявили шість кілограмів марихуани. На запитання, де взяв, чоловік сказав: у будинку в селі Коновка. В хаті літньої жінки виявили ще 15 кілограмів зілля. Всього наркотика вилучено на 100 тисяч гривень.

Сергій СУЛИМА.

Чернівецька область.

■ ФОТОФАКТ

Мешканці кількох столичних будинків, що на вулиці Уборевича, вийшли на мітинг, протестуючи проти бандитського, на їхню думку, санкціонованого міською владою, будівництва.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Важкі переговори

(Початок на 1-й стор.).
Метою Києва було затвердити проект протоколу на 2006 рік до Угоди між Кабінетом Міністрів України і урядом Російської Федерації про додаткові заходи для забезпечення транзиту природного газу територією України, а також погодити і підготувати проект протоколу на 2005 рік до міжурядової угоди про співробітництво в розвитку наливно-енергетичного комплексу.

Напередодні експерти невисоко оцінювали шанси Києва досягти успіху на нинішніх переговорах. Росіяни прекрасно володіють ситуацією і знають, що альтернативних джерел енергії в Україні як не було, так і досі немає. Не додали оптимізму і недавні переговори президента Казахстану Нурсултана Назарбаєва і прем'єр-міністра країни Даніала Ахметова з главою «Газпрому» Олексієм Міллером. Адже їх результатом було досягнення згоди про проведення спільної маркетингової по-

літики, що передбачає обов'язкову участь «Газпрому» в продажу газу за межі Казахстану. Експорт здійснюватиме російсько-казахстанське підприємство «Казросгаз». Після підписання п'ятирічного контракту на транспортування газу територією Казахстану «Газпром» став єдиним оператором прокачування в Європу газу з Туркменії, Узбекистану і Казахстану. Це дозволить йому наполягати на своїй ціні поставок газу в Україну, котра в 2006 році може сягнути 160 доларів за тисячу кубометрів.

Крім того, договір укладнить плани України стати оператором поставок казахстанського газу в Європу. Президент України Віктор Ющенко вже зв'язався з керівництвом Казахстану, запропонувавши 17—18 листопада обговорити в Києві співробітництво в енергетичній галузі. Шукати енергетичної підтримки Ющенко має намір також у Європі.

Ліквідувати боєприпаси у Новобогданівці допоможуть європейські держави

Про наміри профінансувати такі проекти вже заявили Словенія, Чехія і Люксембург. Першу фазу утилізаційних робіт обговорили під час зустрічі представники Словенії, Чехії, Люксембургу і Центру запобігання конфліктам ОБСЄ. Розпочати роботи збираються в січні 2006 року, а закінчити через 6 місяців. На першому етапі планують цілковито завершити ліквідацію наслідків вибухів, оцінити масштаби подальших робіт, провести інвентаризацію боєприпасів, які дотепер залишаються на складах. Можливо, до подальших робіт приєднаються Німеччина, Фінляндія і Швеція.

■ ФОТОФАКТ

На території п'яти областей охороняють державний кордон (1358 кілометрів) загони Північного регіонального управління прикордонної служби України. Зі знайомства з буднями прикордонників розпочався другий фестиваль екранних мистецтв «Кінотур—2006» у Житомирі, головна мета якого — розкрити образ людини в погонах.

Олексій КАВУН.
Фото автора.

■ ТЕМА

Країна сподівань

Про те, чи стане річниця помаранчевої революції святом, нині сперечаються не лише в нашому суспільстві, а й у західних країнах. Ця подія стала приводом для роздумів і симпатиків, і опонентів входження у владу саме в такий спосіб та можливостей розвитку громадянського суспільства. Чи справдилися надії і сподівання тих, хто підтримував політиків, які так щедро роздавали обіцянки?

Із західними демократіями зрозуміло. Вони з великими симпатіями підтримували київський Майдан, чомусь вважаючи, що саме він був ключем, яким українці не лише відчиняють двері в демократичне суспільство, а й відразу житимуть за його законами. Нині на Заході з острахом спостерігають за нашим державним кораблем, котрий у ясну погоду провалюється в бермудські ями. Спрогнозувати, куди йдемо і яка стратегія цього руху, західним аналітикам досі не вдалося.

Але коли б то лише їм. Українські теж не можуть збагнути: куди, власне, ми рухаємося? Днями і Президент визнає, що розвиток суспільства, зокрема економічний, уповільнився. Наслідки діяльності Кабінету, очолю-

ваного Юлією Тимошенко, вже нині важкі. Експерти дійшли висновку, що популістське керівництво завдало шкоди державі та громадянам, зокрема найменш забезпеченим, що вони відчують уже незабаром.

Утім, не має значення, яке прізвище в Прем'єр-міністра, бо за відсутністю стратегічного курсу розвитку кожен з них діятиме на власний розсуд. Щоправда, його не мали й попередні уряди. Залишається лише дивуватися, чому Віктор Ющенко, знаний у фінансових колах як економіст-практик, йдучи на вибори, не подбав про цю стратегію. Не робить він кроків у цьому напрямі й нині — на тлі спаду економіки, стрімкої втрати конкурентоспроможності не лише на зовнішньому, а й на внутрішньому ринку та катастрофічного зниження темпів інвестицій в основні засоби виробництва. Хоч як дивно, цими питаннями не переймається ані уряд, ані правляча пропрезидентська партія.

Що будемо святкувати в день річниця помаранчевої революції? З під-

Вона вже у Парижі

На сьогодні заплановано візит Президента Віктора Юценка до Франції. У Парижі він від імені країн молодого демократії виступить на урочистому пленарному засіданні, присвяченому 60-річчю ЮНЕСКО. Крім того, глава української держави має намір зустрітися з Президентом Франції Жаком Шираком і Прем'єр-міністром Домініком де Вільпенем.

Президент також проведе переговори з керівниками провідних енергетичних компаній Франції. Ющенко вважає, що в останній рік налагодилися контакти між президентами двох країн, що сприяло активізації двосторонніх відносин. Нагадаємо, Ющенко був у Парижі в червні. Тоді на зустрічі із Шираком вони обговорювали спільний енергетичний форум, що його намітили провести в Києві у вересні. Однак захід не відбувся: через хворобу Президент Франції відклав візит до України.

А ще в Парижі Віктора Юценка чекає його дружина. Річ у тім, що Катерина Ющенко виїхала до Франції ще в неділю, щоб взяти участь у Міжнародному проєкті «Дні України в Європі».

На знімку: в неділю в Соборі Паризької Богоматері за участі дружини Президента України Катерини Юцен-

ко відбулися спільне богослужіння і молебень.
Фото Михайла МАРКІВА
(прес-служба Президента України).

Як спільно перемогти корупцію

Учора з одноденним робочим візитом у Києві перебував віце-прем'єр-міністр, міністр юстиції Словаччини Даніель Ліпшиць. Як повідомляє прес-служба українського Мін'юсту, Даніель Ліпшиць на зустрічі з міністром юстиції України Сергієм Головатим обговорив питання активізації співробітництва між Мін'юстами двох країн у сфері боротьби з корупцією. А також проблеми реалізації Україною завдань Плану дій Україна—ЄС.

Є чим пишатися

В Україні з офіційним візитом перебуває міністр закордонних справ Литви Антанас ВАЛЬОНІС. Під час зустрічі з главою литовського зовнішньополітичного відомства Президент України Віктор ЮЩЕНКО зазначив, що Київ та Вільнюс можуть пишатися сучасним рівнем двосторонніх відносин.

В ході зустрічі сторони обговорили перспективи розвитку двосторонніх відносин та питання взаємодії у реалізації євроінтеграційної та євроатлантичної політики України. Президент високо оцінив роль, яку відіграла Литва та її Президент під час Помаранчевої революції. «Ми завжди будемо вдячні Президентові Валдасу АДАМКУСУ за ті зусилля, що він доклав у врегулювання наших відносин», — сказав глава держави.

вищеними пенсіями та іншими соціальними виплатами, чим найбільше мала б пишатися влада, не складається, бо вже відомі цифри інфляції, яка проковтнула ці блага. Бандити не опинилися на нарах, а корупціонери та хабарники лише збільшили свої апетити. Щоправда, кажуть, ніби преса в Україні стала як ніколи вільна. Тобто журналісти можуть писати, показувати, транслювати все, що вважають за доцільне. А вже критикувати, то можна всіх і скільки завгодно. Можна, але кого непокоїть ця критика? Може, читачі назвуть приклади, коли хтось поплатився посадою після критики в ЗМІ? Така «свобода» страшніша за колишню несвободу, бо можновладці демонструють, де закінчується «влада» четвертої влади...

Кажуть, що найголовнішим результатом помаранчевої революції є те, що українці стали громадянами, готовими захищати свої права. Кому вдалося це зробити впродовж останнього року? Не на Майдані, а в повсякденному житті. Поділіться досвідом, напишіть про це до редакції. Може, це справді є нашим з вами найбільшим здобутком? Які ще?

Валентина ПИСАНСЬКА.

■ СВІТ КОРОТКО

БЕЛЬГІЯ Покарають монополістів?

Єврокомісія підготувала спеціальну доповідь про ситуацію на енергетичному ринку ЄС і дійшла висновку, що такі компанії, як французькі Gaz de France і Electricite de France, німецька E. ON та італійська ENI не допускають конкуренції на ринку. Тому Єврокомісія пропонує накласти на перелічені компанії штрафи, загальна сума яких сягає 10 млрд. євро. І незабаром може розпочатися процес дроблення енергетичних гігантів, що займають у своїх країнах монополістичне становище на енергетичному ринку.

ФРАНЦІЯ Надзвичайний стан можуть продовжити

Надзвичайний стан у Франції можуть продовжити на три місяці, повідомив офіційний представник французького уряду Жан-Франсуа Копі. Надзвичайний стан було введено у дію 9 листопада на 12 днів. Копі додав, що рішення влади продовжити його залежатиме від того, як складатиметься ситуація з заворушеннями.

ІРАК Бути адвокатом Хусейна — небезпечно

Майже 1100 адвокатів відмовилися захищати в суді колишнього іракського диктатора Саддама Хусейна. У розповсюдженій в Йорданії заяві команди захисників экс-президента відзначається, що причиною відмови від участі в судовому процесі стали побоювання за власне життя. Так, 8 листопада в Багдаді був убитий адвокат одного зі співників Саддама Хусейна — Адель аль-Зубейді, ще раніше — Садун аль-Джанабі, який захищав на трибуналі колишнього главу Революційного суду Іраку Авада Хамада аль-Бандара.

ПАКИСТАН — ІНДІЯ Лихо з'єднало...

Пакистан та Індія вчора відкрили четвертий перехідний пункт на так званій лінії контролю в Кашмірі. Через нього, як і через три, відкриті минулого тижня, в обидва боки піде гуманітарна допомога для постраждалих від землетрусу 8 жовтня. По обидва боки лінії контролю зібралися натовпи кашмірців, які схвалювали відкриття. Планувалося, що через ці пункти в обидва боки зможуть пішки переходити мешканці Кашміру, однак поки що через КПП йдуть тільки вантажі. Перехід людей відкладається.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ Автобуси-старожили відправлять на спочинок

У Лондоні відкрили два «історичні» маршрути для туристів, які обслуговуватимуть знамениті автобуси «Рутмастер». Двоповерхові червоні автобуси з відкритою площадкою і обов'язковим кондуктором уперше з'явилися у британській столиці в середині 1950-х років і 9 грудня цього року їх виведуть з експлуатації. Рішення про «відставку» старої моделі «дабл-декера» прийняли з двох причин. По-перше, вік автобусного парку уже переважив для багатьох машин за позначку 30—50 років. По-друге, вони вже не відповідають сучасним правилам безпеки через відкриті підніжки, а також не можуть бути використані інвалідами.

Експерт Міжнародного центру перспективних досліджень Олександр ЖОЛУДЬ каже, що падіння курсу євро до долара США не матиме значних наслідків для українського валютного ринку

Генеральний прокурор України Олександр МЕДВЕДЬКО поінформував Президента Віктора Ющенка про хід розслідування справи про його отруєння, а також справ Гонгадзе і Александрова

Магістральний напрям — відродження

У Києві відбувся другий з'їзд партії «Відродження». Делегати форуму вшанували пам'ять засновника партії Георгія Кірпи. Водночас вони визначилися, що у майбутньому ця політична сила носитиме його ім'я.

Виконувачем обов'язків голови партії обрано народного депутата Анатолія Франчука. Делегати з'їзду прийняли рішення розпочати активну підготовку до парламентських виборів, на які «Відродження» піде у блоці з деякими своїми політичними союзниками, зокрема з Партією честі й боротьби з організованою злочинністю і корупцією. Про прагнення до об'єднання зусиль з партією «Відродження» заявили й кілька інших політичних сил.

Передусім — людина

Що спонукало працівників транспорту об'єднатися минулого року в партію? Відповідь на це запитання дуже легко знайти у програмі цієї політичної сили. Адже під керівництвом Георгія Кірпи галузь фактично перетворилася на локомотив економіки. Будівництво доріг, швидкісних колій, нових вокзалів стимулювали до відродження машинобудівну галузь, створювалися тисячі додаткових робочих місць. Інколи всупереч позиції окремих урядовців та деяких політиків. Власне це й змусило зробити рішучий крок до створення політичної партії.

Віктор ОСТАПЧУК, Герой України, (до червня 2005 р. — начальник Південної залізниці):
— Ми з Георгієм Миколайовичем доволі часто обговорювали проблеми, які нам доводилося

розв'язувати. І під час однієї із зустрічей ми дійшли висновку: політики слабо відстоюють інтереси галузі. Понад те, інколи складалося враження, що наші політики дбають більше за себе, а не за людину, не за державу. Отак і народилася партія «Відродження».

Наша мета — піднесення України до рівня передових європейських держав за критеріями достатку широких мас населення. У «Відродженні» переконані: «Головне — розвиток людини». А тому прагнуть, щоб наші співвітчизники були не лише соціально захищені, а й мали достойну високооплачувану роботу.

Залізничники під керівництвом Георгія Кірпи, реалізуючи масштабні проекти введення в дію швидкісних магістралей, будівництва автобану Київ—Одеса, створення нових вітчизняних літаків, довели, що вони здатні не тільки ставити цілі, а й досягати мети. Саме тому зрозуміле їхнє прагнення поділитися цим досвідом з іншими і спробувати застосувати його в інших сферах життя, зокрема, в політиці, управлінні державою. Бо, на їхню думку, шлях може здолати лише сильний. А для цього потрібна сильна держава, в якій «інтерес приватної особи збігається з інтересами суспільства й держави і перетворюється в реальний національний інтерес». А принцип, з якого виходять партійці: «Сила держави — у довірі громадян до влади».

Віктор ОСТАПЧУК, Герой України, (до червня 2005 р. —

начальник залізниці):

— Наша партія отримала назву «Відродження», бо Георгій Миколайович був високодуховною людиною. І у цьому разі мова йшла не тільки про відродження промисловості, а найперше — людини. І ним було для цього зроблено дуже багато. Щоправда, сьогодні про це не говорять, умовчують. Хоча хороших справ ніхто не забуде.

Отож йшлося про відродження України. А, точніше, ми робитимемо все для того, щоб наша держава посіла те місце у світі, якого заслуговує наш працьовитий, розумний народ. Ми прагнемо відродити все те добре, що було в нашій державі завжди.

На Україну чекає успіх

Такими словами завершив свій виступ виконувач обов'язків голови партії Анатолій Франчук. Однак, на його думку, потрібен аналіз роботи нової владної команди. Адже сьогодні в економіці спостерігаються негативні тенденції: значно уповільнилось зростання виробництва, не вельми поспішають в Україну й інвестори. Розмови про реприватизацію налякали багатьох з них. Багато попередніх урядових рішень суперечили логіці розвитку економіки.

«Ми не можемо стояти осторонь суспільних інтересів. А тому маємо відродити віру наших громадян в політику і політиків», — така думка нового лідера «Відродження». До того ж новій владі не вистачає високопрофесійних спеціалістів. А тому навіть найкращі ініціативи часто густо залишаються на папері, нереалізовані.

Анатолій Романович зауважив, що партія готова сприяти приходу до влади висококваліфікованих фахівців, вивченню і запровадженню в управлінні позитивного досвіду. Однак сьогодні перед окремими високпрофесійними спеціалістами постала дилема: або посада, або партійна робота. З цього приводу на з'їзді партії «Відрод-

Південної

ження» прийнято звернення до Президента України і відповідну резолюцію.

У ній, зокрема, сказано: «Президентські вибори 2004 року призвели до формування нових стандартів політичної діяльності, заснованих на політичному плюралізмі, повазі до демократичних принципів, громадянських прав і свобод... Партія «Відродження» завжди послідовно і чітко у своїй діяльності захищала базові цінності демократичного суспільства — права і свободи людини і громадянина». Однак стали відомі факти переслідування за політичною ознакою активістів партії, які роками віддано працюють в одній з найбільш професійних та стабільних галузей народного господарства. І заклала конструктивні політичні сили, засоби масової інформації та громадські організації відреагувати і засудити такі прояви.

Анатолій ФРАНЧУК, народний депутат, виконувач обов'язків голови партії:

— Наша партія доволі молодда. Вона відбулася завдяки організаторським талантам Георгія Миколайовича. Зізнаюся: після 1991 року в мене було чимало пропозицій з різних політичних сил, однак лише Георгій Кірпи переконав мене влитися в партію. Ми спільними зусиллями взяли за її розбудову, формування низових осередків. Понад те, за його наполяганням

я отримав партійний квиток під номером один.

Георгій Миколайович завжди був державником. Він вболівав за Україну, був великим патріотом нашої Вітчизни. А тому й намагався втілити в життя найграндіозніші проекти. Шкода, що нам не вдалося створити фракції у парламенті. Переконаний: Георгій Миколайович ще міг принести багато користі нашій державі. Саме тому ми не тільки зберегли партію, а й маємо плани — стати впливовою політичною силою, щоб реалізувати програмні положення, закладені ще Георгієм Миколайовичем. Бо він бачив Україну могутньою державою.

Безумовно, сьогодні найбільший виклик людству — процеси глобалізації. Отож нам важливо не лише не відстати від інших держав, а й задавати тон на світовій арені. Для цього ми повинні реалізувати ідеї соціальної гармонії і справедливості, створити умови для повноцінного розвитку українців. Держава для своїх громадян повинна бути не мачухою, а матір'ю. Такі ідеї рухали Георгієм Миколайовичем. І ми, сподіваюся, зуміємо їх реалізувати практично, коли пройдемо до парламенту. І це буде найкращий пам'ятник ЛЮДИНІ і ГРОМАДЯНИНУ, який ставив суспільний інтерес вище за власні амбіції.

Замість післямови

Атмосфера на з'їзді водночас була діловою і сімейною. Можна стверджувати, що зібралася велика родина, щоб обговорити спільні проблеми і вирішити, як краще реконструювати спільний дім. Не поодинокі, а гуртом.

Недаремно ж партія носить назву «Відродження». Бо делегатам з'їзду хочеться відроджувати славу батьків і дідів, хочеться, щоб Україна була процвітаючою державою, щоб нащадки гордилися тими, хто своєю працею сьогодні творить ДОБРОБУТ і ДОБРО.

Володимир КОРОЛЮК.

Меморіальний пам'ятник жертвам фашистського терору

9 листопада 2005 року в Міжнародний день дій проти фашизму, расизму й антисемітизму в смт Народичі Житомирської області відкрито Меморіальний пам'ятник жертвам фашистського терору в роки Другої світової війни.

Пам'ятник установлено на місці розстрілу у вересні—листопаді 1941 року більш як 800 українських євреїв — мирних жителів Народичів.

Це вже четвертий пам'ятник, установлений Асоціацією національно-культурних об'єднань України (керівник — народний депутат Олександр Фельдман) разом з органами місцевої влади і громад-

ськими організаціями етнічних меншин України в рамках проекту «Пам'ять і вдячність».

Проект ініційовано асоціацією на честь 60-річчя Перемоги над німецьким фашизмом і суть його полягає в тому, щоб протягом 2005—2006 рр. установити нові й реконструювати наявні меморіальні дошки та пам'ятники в місцях масового знищення мирних жителів єврейської і ромської національностей під час Другої світової війни на території України.

Учасники жалобного мітингу в Народичах — керівники райдержадміністрації, школярі та прибулі

з Києва члени асоціації — керівники громадських організацій вірмен, казахів, євреїв, росіян, ромів, говорили про величезне значення для нашого багатонаціонального українського суспільства зберегти пам'ять про безневинні жертви фашизму. «Усі ми діти української землі, — наголосив Борис Зобарко, керівник Всеукраїнської асоціації колишніх в'язнів гетто і концтаборів. — Зберігати пам'ять про загиблих — наш обов'язок і перед ними, і ще більше в ім'я майбутнього, в якому не повинно бути місця фактам людиноненавистництва, яким є фашизм».

Женя ЦЕРУНЯН.

Рада Європи та проблема громадського телерадіомовлення

10 років перебування України в Раді Європи, яке виповнилося 9 листопада 2005 р., — це не тільки привід для осмислення демократизаційного виміру європейської інтеграції за допомогою аналізу рольових функцій та системних впливів Ради Європи у глобалізованому світі. Для України важливо те, що, по-перше, вона є повноправним членом Ради Європи; по-друге, загальноєвропейський характер цієї організації зумовлює її унікальну роль в архітектурі континентальної безпеки; по-третє, існує об’єктивна зацікавленість України в посиленні інтеграційної спрямованості в діяльності Ради Європи, перспектив її взаємодії на демократичних засадах з іншими європейськими інституціями.

Суспільство і засоби масової комунікації

Рада Європи по праву може розглядатися як політико-правова інфраструктура інституційного «даху» реалізації панєвропейської ідеї, яка поступово приводить до розвитку загальноєвропейської інтеграції.

Політичний, правовий, інституційний інструментарій організації, на наш погляд, мають вирішальний вплив на континентальний вимір сучасної євроінтеграції, зміцнення її демократизаційного, гуманітарного потенціалу.

Саме на розвитку її гуманітарного потенціалу, на ролі Ради Європи у зміцненні й розширенні демократії через розвиток громадянського суспільства й хотіла б зупинитися докладніше.

На мою думку як фахівця у сфері міжнародних відносин та глобальних, регіональних і національних систем масової комунікації, не можна говорити про побудову і розвиток громадянського суспільства як у країнах—засновниках Ради Європи, так і в країнах, які ввійшли до складу цієї організації значно пізніше, не зачіпаючи питання функціонування різноманітних засобів масової комунікації. В першу чергу я маю на увазі феномен громадського телерадіомовлення, яке для Західної Європи є традиційним і вкоріненим у громадянське суспільство, його невід’ємною частиною, а в країнах перехідного періоду — дещо імплантованим. Я маю на увазі ті країни Східної Європи, де імплантація відбулася. Є й такі, де цей процес ще на стадії проектування.

Існує багато визначень поняття «громадське телерадіомовлення», але домінуючою є ідея, що таке телерадіомовлення повинно служити інтересам переважної частини громадян тієї чи іншої країни. Основною відмінністю громадського телебачення від комерційного є не питання принципу, а питання мети. Головна різниця між громадським телебаченням і комерційним полягає в тому, що останнє націлене тільки на отримання прибутку, а перше — попри різноманітні форми — обов’язково пройняте іншою логікою, логікою розбудови громадянського суспільства, публічного інтересу і розвитку демократичних засад. Такою є головна місія громадського телебачення.

Треба зазначити, що, попри швидкий поступ глобальних процесів, які

глядачів розширеного спектру програм, який їм не в змозі представити комерційний сектор.

Таким чином, резолюція наголошувала на таких чотирьох аспектах громадського телебачення: відповідальність за забезпечення інформацією; політична незалежність і почуття звітності перед громадянами; забезпечення фінансування; доступ до нових технологій.

На нашу думку, головний інтерес викликають такі поняття, як безсторонність та плюралізм редакційної політики громадського телебачення, відбиття в його програмах культурної спадщини, відзеркалення мультитетнічного суспільства та технологічні інновації.

Але це, так би мовити, ідеальна парадигма громадського телебачення. Практика його функціонування сьогодні в різних країнах і регіонах світу показує, наскільки реальність співвідноситься з теоретичними положеннями.

Відповідальність за забезпечення інформацією; політична незалежність і почуття звітності перед громадянами; забезпечення фінансування; доступ до нових технологій

Громадське телебачення — наріжний камінь демократії

Важливим є положення шостої міністерської конференції РЄ з питань медіа (Краків, 2002 р.), зокрема таке, що наголошувало на необхідності модифікації законодавчого забезпечення медіа у світлі сучасних структурних змін, що відбуваються в цьому секторі.

Особливої уваги, на наш погляд, заслуговує «Протокол щодо системи громадського телерадіомовлення», доданий до Амстердамського договору (1997 р.). У ньому громадське телерадіомовлення розглядається як наріжний камінь демократії. Тобто держави—учасниці Європейського союзу промовисто заявляють, що концепт громадського телерадіомовлення прямо належить до демократичних, соціальних і культурних потреб громадян і до необхідності підтримання плюралізму медіа. До того ж у протоколі вказується, що він жодним чином не підриває компетенцію держав-учасниць у фінансуванні громадського телерадіомовлення.

Наприклад, у ньому зазначається, що «забезпечення функціонування громадського телерадіомовлення повинно бути в компетенції держав-учасниць, без претензій з боку ЄС, оскільки ця громадська служба повинна функціонувати так, як це визначено й організовано кожною окремою державою-учасницею, що не впливає на торговельні умови та конкуренцію в Європі такою

мірою, щоб стати на заваді спільному інтересу, і тому реалізація цього моменту має бути взята до уваги». Реалізація цього компромісного тексту між культурною та економічною важливістю є такою, що посилює потребу докладнішого визначення громадського телерадіомовлення.

Наприкінці ХХ ст. глобальний ландшафт телерадіомовлення змінюється прискореними темпами завдяки цілій низці технологічних, економічних, політичних, соціокультурних та історичних чинників. Під їхнім впливом зсуваються парадигми громадського телерадіомовлення і в країнах Західної Європи — регіони, який є колискою громадського телебачення. Паралельно в Східній і Центральній Європі виникають нові моделі для розвитку і демократії, одним з уособлень яких є паростки громадського телерадіомовлення.

«Громадське телерадіомовлення в Європі під загрозою, яка посилюється через концентрацію медіа та втручання уряду. ВОНО ПОТРЕБУЄ БІЛЬШИХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗАХИСТІВ», — говорить в доповіді, виголошеній в ПАРЕ Паскалем Муні. Він підкреслив, що громадське телерадіомовлення **потерпає від комерційної медіа-конкуренції та від втручання держави у редакційну політику медіа.**

Парламентська асамблея Ради Європи приділяє велику увагу станові розвитку громадського телерадіомовлення. У рекомендації ПАРЕ 1641 (2004 р.) підкреслюється, що воно є важливим елементом демократії. У ній представлений стилістичний аналіз ситуації, в якій перебуває громадське телерадіомовлення в Європі; зокрема, йдеться про порушення принципів його функціонування в ряді країн, і, що особливо важливо для України, звертається увага на те, що «майже ніякого прогресу нема у прийнятті належного законодавства щодо громадського телерадіомовлення, яке б могло відповідати стандартам Ради Європи, в Азербайджані, Грузії та Україні» (пункт 5 рекомендації). Таким чином, Україна

Україна опинилася на далекій периферії в цьому питанні, яке безпосередньо пов’язане з оцінкою будь-якої держави в площині її наближення до ідеалів демократії

опинилася на далекій периферії в цьому питанні, яке безпосередньо пов’язане з оцінкою будь-якої держави в площині її наближення до ідеалів демократії.

Сьома Європейська конференція з політики в галузі мас-медіа відбулася в Києві у березні 2005 р. Її було запропоновано провести у рекомендаціях ПАРЕ. Вона мала б сприяти прийняттю відповід-

ного законодавства про громадське телебачення в Україні та привести до модифікації вже існуючих законів у цій галузі, активізації зусиль усіх гілок влади, а також науковців та громадськості для розбудови демократичного суспільства в Україні. Але, на нашу думку, той позитивний імпульс, який могло б отримати українське громадянське суспільство від неї, не став відчутним. Про це зокрема свідчить і те, що на публічне обговорення не винесено ніяких концепцій або принципів функціонування національного громадського телерадіомовлення в Україні, хоча досвід країн—членів Ради Європи тут дуже великий. Він може прислужитися для розробки вдалої та життєздатної моделі українського громадського телебачення.

Зрозуміло, що найбільш складним питанням, далеким від реальностей української системи функціонування телерадіомовлення, є проблема його фінансування. Більшість європейських країн має змішану систему фінансування. Плата за телерадіомовні послуги поряд із державними вкладеннями — традиційний спосіб фінансування громадського телебачення і часто розглядається як найбільш правильний. Він існує в більшості західноєвропейських країн. Винятками є Іспанія, Люксембург і Португалія. У Нідерландах уряд вирішив замінити ці плати спеціальним податком, який додається до загального. Слід зазначити, що тут ідеться про фінансування саме **громадського** телебачення, оскільки в Європі є приклади, коли його функції вдало виконує **державне** телебачення (скажімо, у Фінляндії та Франції). Тут головним є суворе дотримання громадським телебаченням принципів, закладених у філософію публічного телерадіомовлення, а також **некорумпованість** державних структур, яка є відмінною рисою фінського та французького істеблішменту.

Усі ці процеси ставлять безліч проблем перед державами, суспільствами, теоретиками і практиками масової комунікації. Хочеться сподіватися, що позитивний досвід Ради Європи та моніторинг, який здійснюється нею щодо демократизації українського суспільства, стануть тими зовнішніми імпульсами, які сприятимуть побудові у нас громадського телебачення зокрема та громадянського суспільства в цілому.

Ольга ЗЕРНЕЦЬКА, доктор політичних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України, лауреат премії ім. М. В. Птухи НАН України, член Міжнародної асоціації медіа- та комунікаційних досліджень.

■ Офіційно ПОСТАНОВА Верховної Ради України

Про затвердження Завдань Національної програми інформатизації на 2006—2008 роки

Відповідно до статті 9 Закону України «Про Національну програму інформатизації» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Затвердити Завдання Національної програми інформатизації на 2006—2008 роки.

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України при виконанні Завдань Національної програми інформатизації у 2006 році та формуванні проекту Завдань Національної програми інформатизації на 2007—2009 роки забезпечити необхідне фінансування інформатизації соціальної сфери, науки, освіти, культури тощо.

3. Рахунковій палаті провести фінансову перевірку використання коштів, передбачених у Державному бюджеті України на 2005 рік на реалізацію Національної програми інформатизації. Про результати перевірки проінформувати Верховну Раду України.

4. У зв’язку із закінченням строків дії визначити такими, що втратили чинність, Закон України «Про затвердження Завдань Національної програми інформатизації на 1998—2000 роки» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 27—28, ст. 183), постанови Верховної Ради України від 13 липня 1999 року № 914-XIV «Про затвердження Завдань Національної програми інформатизації на 1999—2001 роки» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 37, ст. 335) та від 6 липня 2000 року № 1851-III «Про затвердження Завдань Національної програми інформатизації на 2000—2002 роки».

5. Кабінету Міністрів України у двомісячний термін подати Верховній Раді України розрахунок обсягів та визначення джерел фінансування Завдань Національної програми інформатизації на 2006—2008 роки, у тому числі за рахунок коштів Державного бюджету України (з розбивкою за роками).

6. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти.

**Голова
Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.**

м. Київ,
4 листопада 2005 року.
№ 3075-IV.

Так сталося, що листопад став знаковим місяцем для обох поколінь українців. Покоління «ДО» (народжене, виросло, зміжніле, що прожило майже все життя ДО розвалу великого і могутнього Радянського Союзу) святкує в листопаді день Великої Жовтневої соціалістичної революції. Покоління «ПІСЛЯ» (що усвідомило себе як громадян ПІСЛЯ проголошення незалежності України) готується відзначити першу річницю власної, Помаранчевої революції.

Те, що ці дві дати за дивним збігом обставин припали майже на один і той само місяць, мимоволі змушує порівнювати їх. Немов сама доля підштовхує нас поставити собі запитанням: що спільного в цих двох подіях? Чи — що важливіше — чим же вони між собою різняться?

Доказ, з яким не посередчаєшся, — обидві революції торкнулися кожного, хотіли вони цього чи ні. Хоч би що говори-

ли ті, хто пережив їх, супротивники і прихильники змін, але й у жовтні 1917-го, і в листопаді 2004-го люди вийшли на вулиці, керуючись єдиним бажанням — бажанням змін на краще. Саме ті зміни, які настали після них, і не дозволили ігнорувати сам факт революції, залишитися осторонь, самовіддалитися. Обидві революції, принаймні на момент їх здійснення, стали символом не просто

перемоги народу, а перемоги громадської активності і солідарності, перемоги справедливості.

Але в чому саме полягає ця справедливість? Адже революція сама по

УРОКИ ДВОХ

собі — це крайній захід. Вона неминуче тягне збій у роботі сталої державної машини. У кращому разі — погрозу настання хаосу в економіці та системі управління, у гіршому — кровопролиття.

У суперечці тих, хто стояв по різні сторони барикад (на щастя, досить умовних — у випадку Помаранчевої революції) постійно наводиться той само доказ. Супротивники революційних змін обвинувачують революціонерів у тому, що «їхня революція» була зовсім не революцією, а всього-на-всього переворотом. Суть

цієї суперечки полягає в морально-етичній оцінці подій. Тож давайте розберемося в термінах. З погляду теорії марксизму, революція — це радикальна зміна існуючого ладу, тоді як переворот — це не більш ніж зміна правлячої еліти без зміни режиму.

Тобто в жовтні 1917 року в царській Росії була спроба замінити монархічний лад диктатурою пролетаріату. Сьогодні ми вже можемо судити про те, до чого ця спроба призвела. Монархія справді була замінена диктатурою, але не диктатурою пролетаріату, а

диктатурою нового чиновника.

Повалення саме цієї диктатури, безжалісної і проникаючої в наше життя в усіх її проявах, стало метою Помаранчевої революції в Києві. Під час Помаранчевої революції українці, по суті, виступили за встановлення нової системи управління — демократичної, що унеможливило верховенство чиновника над іншими людьми.

Хоч як це парадоксально, але комуністи — ідеологічні опоненти «помаранчевих» революціонерів, зараз навіть не згадують про диктатуру пролетаріа-

СУМ'ЯТТЯ

■ РЕГІОН: ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТ

«Я так йому вірила. Я готова була життя за нього віддати, а він...» Моя співрозмовниця на другому кінці дроту схлипує. Ні, це не фрагмент любовної драми. З тернопільською Христинною Кекот розмовляємо про політику. Христинна Антонівна — пенсіонерка, але минулої зими останні гроші віддала на Майдан, бо дуже вірила його лідерам. Тепер переживає гірке розчарування. І не лише вона.

Феномен Параски Королук

Фото цієї жінки з села Дорогичівки Заліщицького району на Тернопільщині у дні помаранчевої революції подали усі найпотужніші ЗМІ світу. 66-річна бабця два місяці простояла на Майдані, підтримуючи своїх названих сина Вітю і доцю Юлю. Самовідданість простої селянки була помічена і відзначена новою владою орденом княгині Ольги. Параска Королук стала знаменитою, до неї приїжджають журналісти, пишуть листи знедолені, просячи заступництва у можновладців. Її «пробивні» можливості явно перебільшують. Та й бабця ними не зловживає. Вона щиро вірить, що її «діти» хочуть добра Україні, і просить земляків трохи потерпіти. Коли між Президентом і Прем'єром, тепер уже екс-, пробігла «чорна кішка», Параска Королук поїхала до Києва мирити «своїх діточок». Бабцю заспокоїли, що між собою вони не сварилися, тож і мирити їх не треба. Вони будуть разом, і взагалі усе буде добре. З цією вісткою і повернулася вона у село. Люди їй повірили. Народну дипломатку не запідозриш у подвійних стандартах, вона все робить від щирого серця. Але чи вистачить Парасці Королук хисту пере-

конати учорашніх палких прихильників Віктора Ющенка, що нічого не сталося і «що все буде добре»? Багато з них, переживши розкол у владі як особисту трагедію, розпрощались з ілюзіями. Але місцеві соціологи вважають, що не слід покладати великі надії на те, що революційність зміниться розважливим міркуванням. Керуватися почуттями завжди простіше, ніж розумом, тому розчаровані шукатимуть новий об'єкт обожнювання.

Хто на якому краї грає?

На такому переораному електоральному полі готуються нині розпочати передвиборну кампанію політики. В області зареєстровано осередки майже вісімдесяти партій, 300 громадських організацій. Кожна політична сила розраховує на свій ужинок. Традиційно високим він може бути у тих, хто грає на правому фланзі. Передусім УНП, НСНУ і НРУ. Обласні організації цих партій мають потужних лідерів відповідно в особах народних депутатів Ярослава Джоджика, Олега Гуменюка і екс-народного депутата, нині голови облдержадміністрації Івана Стойка. Найстійкіших прихильників мають УНП і НРУ. Складні-

ша ситуація у партії влади. Свого часу туди «рвонули» багато керівників. Довелося навіть відсівати бажуючих. Нині дехто сам не проти дистанціюватися від влади. У межах цих трьох сил можливе незначне перетікання симпатиків.

Великий оптимізм випромінює голова обласного осередку ВО «Батьківщина» Василь Деревляний. На одній із зустрічей з журналістами він заявив, що партія Юлії Тимошенко набере в області не менш як 51 відсоток голосів. Щодо цифри, звичайно, можна посперечатися, але його оптимізм виправданий. Немало колишніх палких прихильників Віктора Ющенка готові голосувати за «нашу Юлю». Цю тенденцію, до речі, підтвердили соціологічні дослідження, проведені однією з місцевих газет.

«Ліві» на Тернопільщині, м'яко кажучи, непопулярні. Виділяються хіба що соціалісти. Але пікантність ситуації, коли вони ніби при владі, ніби в опозиції, вносить сум'яття і в лави їхніх прихильників. Якщо раніше місцеві соціалісти активно протестували проти підвищення цін на комунальні послуги, транспорт, то тепер їх не чути. Тернопільські «ліві» навряд чи зможуть розраховувати на більший відсоток голосів, ніж на минулих парламентських виборах. А ось на виборах до місцевих рад позиції як у соціалістів, так і в комуністів кращі, у їхніх лавах є авторитетні люди.

На тлі розбрату у верхніх ешелонах влади непогані шанси мають «народники» Володимира Литвина. Щоправда, авторитет лідера тут явно випереджає популярність самої партії. Але свої погляди до неї звертає все більше мислячих людей. Мені розповідали, що у районний осередок партії прийшов священик, який вдовив парафіян на Майдан, а нині не знає, що відповісти розчарованим людям. У керівника потужного підприємства на столі побачила стос газет з виступами Володимира Литвина, густо помережаними підкресленнями. Сказав, що вони співзвучні його думкам. Такі люди сліпо за лідером не підуть. Вони обирають політичні орієнтири цілком свідомо. За словами голови обласного осередку партії Зіновія Крушельницького, якщо раніше переважав галузевий принцип розбудови партії і у ній були здебільшого працівники сільського, лісового господарства, ветеринарної служби, то нині частіше вступає міська інтелігенція.

Непрості часи переживають місцеві осередки «Регіонів України» і СДПУ(о). До них і так ставлення електорату було настороженим, а після президентських виборів повною мірою довелося спізнати, що означає бути в опозиції. «Через гоніння», — розповідав мені керівник обласної організації СДПУ(о) Богдан Якубишин, — особливо на державних службовців, ми втратили більше тисячі членів партії. Декого самі виключили. Одне слово, очистились». Кримінальну справу було порушено і проти самого Богдана Якубишина, але суд звинувачень не підтвердив.

Змінили лідера «регіонали». Обласну організацію очолив депутат обласної ради, редактор газети «Репортер» Орест Муц. Він уже провів кілька партійних PR-заходів. На підмогу партії свою громадську приймально відкрив в області народний депутат Тарас Чорновіл.

Проведенням масових заходів заявило про себе об'єднання «Свобода». Нарощує «м'язи» в області громадянська партія «Пора». Її активісти — переважно молоді люди. Не втратили свій електорат «Жінки за майбутнє». Місцева організація об'єднання доволі активно працювала у міжвиборний період, допомагала жінкам у розв'язанні конкретних проблем, тому може розраховувати на певну віддачу.

Звичайно, своїх симпатиків знайдуть і решта політичних сил, але навряд чи їм слід сподіватися на значний ужинок. Тер-

нопільський виборець переважно консервативний, і його не так просто переманити.

Чи додасть голосів непрофесіоналізм?

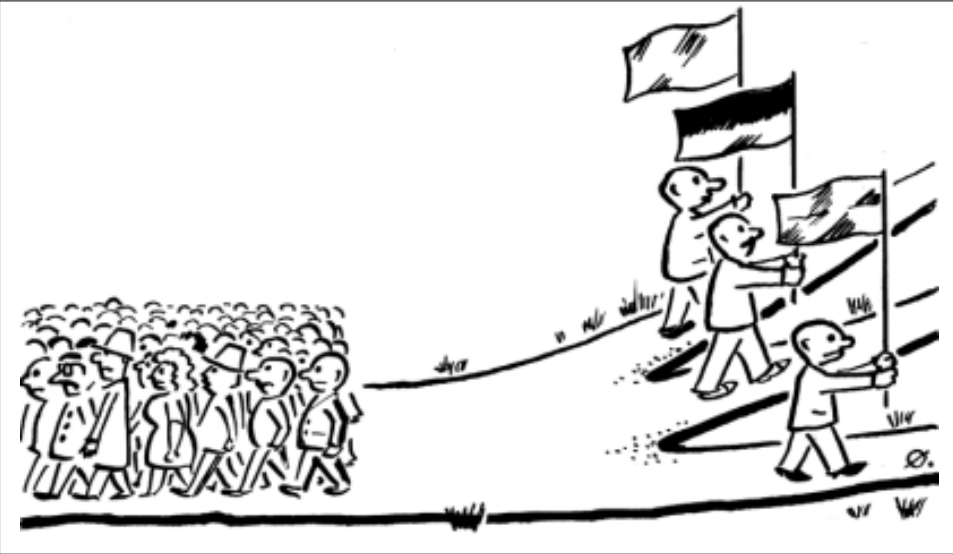
Місцеві політичні лідери мало не в один голос заявляють, що вестимуть чесну й справедливую боротьбу і не чорнитимуть суперників. Але вже тепер активно обмінюються «компліментами» і пускають «шпильки». Голова облдержадміністрації Іван Стойко також запевняє, що вибори будуть чесними і прозорими, а влада не застосовуватиме адмінресурсу. Йому хочеться вірити хоча б тому, що використання адмінресурсу може викликати протилежний ефект. Річ у тім, що ще до вересневих подій, які зачепили верхні ешелони влади, тернопільці були розчаровані владою місцевою, особливо на районному рівні. Формували її переважно рухівці. Ширі патріоти, вони не завжди могли проявити себе на керівних посадах. Інколи їх обіймали навіть люди з кримінальним минулим, що не додавало честі владі. Сьогодні непрофесіоналізм позначається на економіці, а завтра може позначитися на політичних уподобаннях. В області чимало авторитетних людей, які намагалися підкоригувати дії влади. Скажімо, депутат обласної Ірина Рекуш у своїх виступах на сесіях, у пресі не раз вказувала на прорахунки, але це сприймалося болісно. Усі добрі наміри зависали у повітрі.

ЗМІ демонструють політику відкритих дверей

На думку Олега Мартинюка, який представляє в області партію «Правозахист», місцеві ЗМІ заангажовані. На рівні районів — можливо, але там журналістам важче дистанціюватися від влади. Більшість обласних видань демонструють незалежну позицію. Найвагоміший вплив на читачів має незалежна громадсько-політична газета із сотисячним тиражем «Вільне життя». Видання, засновником і видавцем якого є трудовий колектив, демонструє політику відкритих дверей, надаючи свої сторінки різним політичним силам. На другому місці за популярністю — газета «Свобода», співвидавцем якої є обласна влада. Незважаючи на це, колектив не бере «під козирок» і має власну позицію. Популярні в обласному центрі міські газети «Нова тернопільська газета», «Місто», «РІАплюс». Решта видань навряд чи матимуть якийсь вплив на читача. Ближче до виборів з'являться газети-метелики, але вони призначені переважно для «зливу» компромату. Серед електронних ЗМІ вигідно вирізняється телеканал TV-4. Хоча за ним стоять певні політичні і бізнесові сили, але, до честі журналістів, вони зуміли нав'язати власникам свої правила гри і висвітлюють події об'єктивно.

Такі передстартові позиції основних політичних сил Тернопільщини. Спектр доволі широкий, але вибір, по суті, невеликий. Тож навряд чи слід чекати якихось несподіванок. Хоча, кажуть, за революційних часів громадські настрої мінливі. І сум'яття у щось та виллється...

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

Мал. Василія ФЛЮРКА.

РЕВОЛЮЦІЙ

ту. У їхніх висловленнях постійно звучать заклики до встановлення «влади всього народу», що на практиці означає «владу одиниць від імені всього народу». Ми вже бачили втілення принципу «усе навколо народне, усе навколо моє», коли можна було поіменно перелічити людей, для блага яких у країні робилося «усе».

Треба визнати, що в ейфорії «помаранчевої» перемоги над бюрократичним ладом прихильники змін теж наламали дров, з погляду класичної демократії. Причина цього проста — ми так і не змогли до кінця засвоїти, а що таке щира демократія, заклики до якої лунають сьогодні на кожному кроці.

А суть широї демократії поля-

гає зовсім не в свободі слова чи свободі маніфестацій, вони є лише її наслідком. Насправді демократія — це найсучасніша і найефективніша система державного управління, і її реалізація не залежить від особистих якостей або політичної волі ні окремих політиків, ні навіть цілих урядів. Демократичні принципи реалізуються тільки за погодженості ключових державних рішень з волею і бажанням народу. А от настроювання і налагодження цього механізму — і є найскладніше і найважливіше завдання, яке стоїть нині перед нами.

Власне, створення нової системи управління — головний виклик для України. Тільки якщо нам вдасться створити нову фор-

мулу відносин у політиці, економіці, судовій владі, ми зможемо заявити про те, що Помаранчева, демократична революція в Україні відбулася. Інакше нам треба бути готовими до того, що через кілька років листопадові події в Києві будуть називатися не інакше, як жовтогарячим переворотом.

Але єдина умова, за якої можливо створити, налагодити і запустити механізм справді демократичної держави, — участь у цьому процесі більшості населення. Нехай навіть поки що в нашій країні йдеться про більшість активного населення, тієї (усього лише!) десятої частини її громадян, що розуміють важливість безпосередньої і активної участі в політичному житті України. Нас чекають парламентські вибори — а це для нас не так шанс провестися роз'яснювальну роботу і залучити на свою сторону якнайбіль-

ше прихильників, як можливість продемонструвати ефективність демократичної системи.

Жовтнева революція 1917 року, хоч би які оцінки їй давали, — факт, що здійснився. Вона стала частиною історії, а змінити історію, на жаль, не можна. Наша, Помаранчева революція — революція нового століття, революція нового тисячоліття — ще тільки відбувається. Чи принесе вона зміни на краще, чи дадуть нащадки гідну оцінку нашим здійсненням, залежить тільки від нас. Майбутнє нашої країни залежить від нашої єдності, тому що багата і процвітаюча Україна може бути побудована тільки спільною, кропіткою щоденною працею.

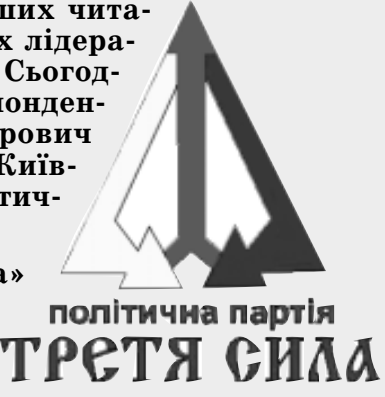
Володимир ШКЛЯР, голова Кримської республіканської організації «Народний союз «Наша Україна», народний депутат України.

«ТРЕТЯ СИЛА» — тому що все не так

Ми продовжуємо знайомити наших читачів з політичними партіями та їх лідерами перед черговими виборами. Сьогодні на запитання нашого кореспондента відповідає Ігор Володимирович НАЙДА (на знімку), голова Київської обласної організації політичної партії «Третя сила».

Політична партія «Третя сила» заснована 12 березня 2005 року. Голова партії — народний депутат України Василь Гаврилук.

— Що означає «третя сила», Ігоре Володимировичу? Як на мене, це словосполучення останнім часом стало доволі живим. Особливо в політичному контексті.

— Ви маєте рацію. Після ейфорії і суспільного піднесення, викликаного подіями помаранчевої революції, у багатьох людей з'явилось розчарування і зневіра. Народу обіцяли, що нова влада буде максимально прозорою і чесною, що багаті поділяться з бідними, що настане край хабарництва і корупції тощо. А що маємо? Значну частину державних службовців безпідставно звільнено з роботи, представники старої і нової влади взяли за зведення рахунків між собою, спалахнули локальні конфлікти за власність, періодично вибухають чергові скандали, у центрі яких колишні соратники, а нині державні діячі з високими повноваженнями. Про ціни на продукти харчування навіть не хочеться й говорити, бо вони все одно зростають, у супереч обіцянкам їх зупинити. Висновок для більшості громадян України один: були при владі одні, тепер прийшли інші, а від того нічого не змінилось.

Для себе я роблю інші висновки. По-перше, я і сьогодні був би на боці помаранчевих, навіть за умови коли було б, не дай Боже, ще гірше в економічному сенсі. Чому? Тому що вкрай необхідно було змінити формат відносин у самій владі, не кажучи вже про відносини суспільства і влади. По-друге, вважаю найбільшою перемогою Майдану — усвідомлення активної частини українців у можливість самостійно вирішувати свою долю. По-третє, і в цьому я глибоко переконаний, Україна потребує нових особистостей-професіоналів, не пристосованих, які переличуються за належно від ситуації, а високоморальних людей з бездоганною репутацією, не обтяжених

шлейфом політиканства і «тіньового» бізнесового минулого. Саме в цьому сенсі сьогодні дедалі частіше говорять про «третю силу», а деякі політики намагаються «привласнити» собі цю непересічну ідею. На мій погляд, чим більше буде прибічників «третьої сили» в інших політичних партіях, тим краще для України. Україна зачекалася повноцінного «третього шляху» розвитку, шляху проукраїнського.

— «Третя сила» як політична партія відповідає цим вимогам?

— Думаю, що так. Серед членів нашої партії немає осіб, які були при владі і скомпрометували себе. До нас йдуть люди переважно молоді та середніх років, які, зазвичай, не сприймають крайнощів. «Третя сила» — партія золотої середини. Це організація не геронтократів-ортодоксів чи заповзятих ультраправих націонал-патріотів, а нормальних людей із збалансованою психікою і адекватним сприйняттям реальної дійсності. Це політична сила, члени і симпатички якої здатні самостійно вирішувати найпекучіші питання сьогодення. Вони ніколи не займаються голослівним звинуваченням інших.

— Будь ласка, кілька слів про стратегічні і тактичні завдання «Третьої сили».

— «Третя сила» не є партією-одноденкою. Ми хочемо мати своїх представників в органах місцевого самоврядування, а також у Верховній Раді України і тому сьогодні серйозно готуємося до виборів. Наше стратегічне завдання — максимально розбудувати партію, зробити з неї впливового і сильного гравця на політичному полі України, який буде присутній на ньому, щонайменше, до президентських виборів 2009 року. Це робиться не заради самозадоволення. Засновники партії, до яких я маю честь належати, покладають в основу роботи бачення необхідності формування

потужної третьої сили як суспільно-політичної течії, яка здатна максимально ефективно вплинути на процеси побудови України-лідера.

— І як просувається робота?

— Нині в партії налічується понад 20 тисяч членів. Їх кількість постійно зростає. Це люди свідомого вибору. Саме на них ми й покладаємося, адже вони сьогодні пояснюють людям, що таке політична партія «Третя сила».

У своїй партійній роботі ми ставимо за мету відкриття нових сильних особистостей, які могли б претендувати на місця в органах місцевого самоврядування, формувати дієву місцеву політику і ставати, врешті-решт, державними діячами.

Зрозуміло, що перед молодію політичною силою, яка не створена олігархами і не є технічним проектом, стоїть завдання — зробити інформаційний прорив. Це непросте завдання, зважаючи на підконтрольність ЗМІ певним особам чи політичним силам. Тому існують деякі проблеми, але ми будемо їх поступово вирішувати. Партія має Інтернет-сайт (<http://tretja-sila.org.ua>), який щодня відвідують сотні користувачів. Сьогодні вивчаємо питання щодо створення та видання власного друкованого органу. В багатьох регіонах України видаються інформаційні бюлетені.

— Мені здається, названа вами кількість «партійних штиків» свідчить, що перед партією неопочатий край роботи.

— Я вам скажу, що коли деякі лідери із серйозним виразом обличчя стверджують, що в очолюваній ними партії 200—300, а то й 450 тисяч членів, то у мене як людини, котра має певний досвід громадсько-політичної роботи, з'являється іронічна посмішка. Це лише в КІПРС свого часу було 15 мільйонів вірних лєнінців.

Попередні парламентські вибори засвідчили непоодинокі

кість випадків голосування в окремих населених пунктах за певну політичну силу меншої кількості виборців, ніж членів партії.

Для «Третьої сили» гонитва за кількістю не є самоціллю. В нашій партії є так званий інститут прихильників (симпатиків). Цих людей ми маємо намір активно залучати до передвиборної роботи, пропонуватимемо їм представляти нашу партію у виборчих комісіях, побути спостерігачами, агітаторами. З їх допомогою будуть також формуватися наші партійні списки кандидатів у депутати до органів місцевого самоврядування, на посади сільських, селищних та міських голів.

— На підтримку яких суспільних проєктів передусім орієнтується «Третя сила»?

— Будь-яка особа, яка поділяє ідеї партії, викладені в програмі ПТС, що має назву «Українська стріла», може подати заяву про вступ та буде зарахована до її лав. Утім, наша партія все-таки більш підходить для тих, хто вважає, що будувати українську державу і своє особисте життя слід самотужки, не сподіваючись на чужу допомогу. Тому в одному із пунктів програми політичної партії «Третя сила» («Українська стріла») зазначено, що формування свідомого активного громадянина, здатного через легальні правові механізми захистити свої інтереси, реалізувати власну волю до покращання життя — одне із ключових завдань.

Готуючись до виборів наступного року, «Третя сила» орієнтується на так званий середній суспільний клас, але не за майновим ценозом, а за способом мислення. Тому можна сказати, що наші виборці — це люди певного психотипу.

— Яке ставлення «Третьої сили» до чинної влади?

— Нам дуже симпатичні декларації Президента В. Ющенка про високі соціальні стандарти і плани економічного зростання України. Але ми категорично проти принципів кумівства в державній кадровій політиці, які набули широкого застосування при нинішньому керівництві країни. Насправді це ганьба. З цим слід боротися. Ми обурені фактами переслідування окремих осіб за політичними мотивами. Певні представники нинішньої влади взяли на озброєння ті самі методи «роботи» з опозицією, які свого часу застосовував режим Кучми щодо них.

Незважаючи на зазначені негативні прояви, ми переконані: Україну вже не звернути з демократичного шляху розвитку. Але становлення істинної демократії в суспільстві відбудеться значно швидше, і добробут українців зростатиме за умови реалізації запропонованих нами підходів — побудови усією українською політичною нацією України-лідера.

Інтерв'ю взяв Володимир КУЗЬМЕНКО.

■ ОФІЦІЙНО

«У зв'язку з виключенням із списків вважати недійсними посвідчення помічників-консультантів:

народного депутата України Бондарчука О. В.

Панченка Петра Павловича (номер посвідчення 331/14);

народного депутата України Мироненка В. А.

Наздрачова Олексія Миколайовича (номер посвідчення 5/24);

народного депутата України Турманова В. І.

Випни Івана Никифоровича (номер посвідчення 59/11);

народного депутата України Шевченка О. О.:

Бабенка Володимира Миколайовича (номер посвідчення 39/39),

Зануди Валерія Вікторовича (номер посвідчення 39/50),

Погосяна Ваграма Айказовича (номер посвідчення 39/29);

народного депутата України Шкірі І. М.:

Зайця Дмитра Григоровича (номер посвідчення 57/06),

Кірієнка В'ячеслава Олександровича (номер посвідчення 57/22),

Лавренчука Анатолія Григоровича (номер посвідчення 57/17),

Лебедченка Валерія Андрійовича (номер посвідчення 57/15),

Малофея Ігоря Миколайовича (номер посвідчення 57/32),

Скородіда Геннадія Леонідовича (номер посвідчення 57/33),

Шуранова Богдана Євгеновича (номер посвідчення 57/36).

народного депутата України Грачева О. О.:

Кравченка Віталія Івановича (номер посвідчення 327/24);

народного депутата України Коновалюка В. І.:

Шендрік Ольги В'ячеславівни (номер посвідчення 62/34);

народного депутата України Манчуленка Г. М.:

Ковалю Вадима Олександровича (номер посвідчення 203/27),

Паладія Лазара Івановича (номер посвідчення 203/15);

народного депутата України Развадовського В. Й.:

Удалова Сергія Анатолійовича (номер посвідчення 69/42).

народного депутата України Броннікова В. К.:

Кабакова Євгена Григоровича (номер посвідчення 81/27);

народного депутата України Калетніка Г. М.:

Жарука Анатолія Федоровича (номер посвідчення 15/30),

Шиманського Анатолія Васильовича (номер посвідчення 15/39);

народного депутата України Коржа В. Т.:

Прокопіва Володимира Володимировича (номер посвідчення 469/27);

народного депутата України Турманова В. І.:

Зарецького Валерія Олександровича (номер посвідчення 59/17),

Данилишина Богдана Михайловича (номер посвідчення 59/19).

Управління кадрів».

Міністерство у справах сім'ї, молоді та спорту рекомендує школярам займатися фізкультурою 120 хвилин на тиждень

■ РЕГІОНИ

У подарунок — комп'ютери

Миколаївський глиноземний завод подарував центрам соціального захисту населення сіл Галицинове, Лимани і Прибузьке Жовтневого району по комплекту оргтехніки. Акцію було проведено у рамках Програми соціального партнерства між РУСАЛ—МГЗ і облдержадміністрацією. Ще навесні компанія РУСАЛ—МГЗ подарувала оргтехніку управлінням праці і соціального захисту Корабельного району Миколаєва і Жовтневого району. Восени традицію було продовжено. За словами начальника Жовтневого районного управління соцзахисту Любові Белкіної, «подарунок став дуже доречним, адже в центрах досі сучасної оргтехніки не було. Це ускладнювало роботу сільських центрів — оформлення довідок та інших документів займало чимало часу, а це було незручно для людей, які зверталися до нас по допомогу».

Олена ІВАШКО.

Дубенський скарб

Рівненська область. Коли археологічні розкопки поблизу синагоги у старовинному Дубно добували кінця, вночі сюди завітали непрохані гості. З надією знайти і собі щось цінне (офіційні дослідники на глибині трьох метрів виявили рештки підвалів XVIII—XIX ст., а в них — чимало посуду) шукачі скарбів на місці розкопок за ніч зробили чимале заглиблення. Можна лише здогадуватись, яким було їхнє розчарування, коли археологи на цьому само місці пізніше знайшли скарб із монет, а також уламки керамічних виробів, датованих X—XII ст.

Євген ЦИМБАЛЮК.

Зарплата — під прокурорським наглядом

Севастополь. Вчасність виплати зарплат — найістотніша проблема прокуратури Севастополя. За словами першого заступника прокурора міста Віктора Галука, з 11 кримінальних справ у сфері законодавства про працю, порушених нинішнього року, 8 стосуються оплати праці. Права своїх робітників грубо порушує адміністрація ВАТ «Севастопольський приладобудівний завод «Парус». Врозріз з вимогами ст. 115 КЗпП України, ст. 24 Закону України «Про оплату праці» з надходженням коштів на рахунок підприємства тут не поспішали розрахуватися зі своїми трудівниками. За мільйонної заборгованості в зарплаті керівництво «Паруса» витратило 3,5 мільйона гривень на придбання товарно-матеріальних цінностей і оплату мобільного зв'язку.

Такі само грихи і у ВАТ «Севастопольське АТП—14369». Незважаючи на те, що на рахунок підприємства надійшло понад мільйон гривень, керівництво не збиралося гасити борги своїм працівникам у сумі 219,5 тисяч гривень, що тягнуться з 2003 року.

Під прокурорським натиском роботодавці повернули севастопольцям більш як шість мільйонів гривень боргів у зарплаті. Однак і сьогодні сотні родин недораховують у своєму бюджеті загалом сім з половиною мільйонів гривень, зароблених на різних підприємствах міста.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Теплий листопад — грибівникам радість

Волинська область. Незважаючи на пізню осінь, на Волині не припиняється грибний сезон. З опеньками, зеленушками, сироїжками, а подекуди і з боровиками повертаються додому любителі тихого полювання. Двох із них ми нещодавно зустріли на лісовій дорозі поблизу села Грем'яче Ківерцівського району. Жінки прибули сюди аж з Рівного. Довга мандрівка не стала для них даремною. Кожна назбирала по відеречку пізніх опеньок. Але найкраще те, що бабусі добре відпочили в теплому листопадовому лісі.

Микола ЯКИМЕНКО.

Фото автора.

Прем'єр-міністр України Юрій ЄХАНУРОВ обіцяє оприлюднити підсумки роботи голів облдержадміністрацій за дев'ять місяців

Назад, у минуле століття, щоб прийти до... прогресу?

Стосовно шахтарських копанок є дві думки. Ті, хто займається безпечною шахтарською працею, вважають, що мала приватна шахта була і залишається мишоловкою, а власники таких вугільних розробок акцентують увагу на їхній перспективності. Наш кореспондент побував на одній з таких копанок, котра належить ТОВ «Перевальський торговий дім», щоб з'ясувати всі «за» і «проти».

Вступ до теми

За результатами реструктуризації вугільної галузі в Перевальському районі сьогодні працюють лише три шахти замість семи. До того ж якщо раніше кожна з них видавала на-гора по 2—2,5 тис. тонн на добу, то сьогодні видобуток коливається від 300 до 700 тонн. Вугілля у цьому регіоні є і його багато. Місцями воно виходить на поверхню, і гірники, щоб прогодувати свої родини, почали освоювати нелегальний бізнес. Останніми роками на Луганщині розпочався процес легалізації таких копанок. «Перевальський торговий дім» одним з перших в області одержав ліцензію на розробку. Для початку було зроблено аналіз того, що залишилося у старих і нещодавно закритих шахтах, оформлено відносини із селищними радами, на території яких розміщуються копанки. Сьогодні на балансі ТОВ — понад 13 млн. тонн вугілля, а незабаром з'явиться ще 10—12 млн. тонн. Найближчим часом підприємство підійде до нового етапу свого розвитку: на двох заявлених ділянках, запаси вугілля яких становлять у сумі майже 10 млн. тонн, буде розпочато будівництво нової міні-шахти. Відповідно до наміченої програми розвитку, від примітивних копанок ТОВ перейде до більш механізованого вугільного виробництва.

Хто працює і чому не йде молодь?

На таких вугільних виробництвах дозволено працювати лише до глибини 50 метрів від поверхні землі. Як стверджують фахівці, це безпечніше для життя шахтаря. Тим паче що він працює з відбійним молотком, обушком і не руйнує гірський масив так, як потужний вугільний комбайн. Тяжких травм і смертельних випадків на жодній із копанок ТОВ поки що, слава Богу, не було. Пояснити це можна ще й тим, що тут працюють тільки досвідчені гірники. Іншими словами — пенсіонери. Середній вік робітника — до 50 років. Адже, з огляду на важку працю, шахтарі рано йдуть на пенсію й одержують мало. Доводиться продовжувати працювати. Всі робочі місяці у ТОВ атестовані, тому гірникам оформляють трудовий підземний стаж, йдуть відраховувати до Пенсійного фонду. Одне слово, все, як має бути за законом. Здавалося б, підприємство не повинно відчувати нестачу кадрів. На одній лише шахті «Комісарівській» після її

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ (із архіву «Голосу України»).

закриття два роки тому звільнилося 1200 гірників. Однак торговий дім відчуває постійний дефіцит у кваліфікованих робочих кадрах, універсалах 5—4 розрядів. Свого часу понад 200 осіб виявили бажання працювати на приватних вугільних розробках. Поговорили в центрі зайнятості з усіма, а прийняли на роботу лише 24. Через місяць залишилося тільки четверо. Інші не витримали випробування дисципліною, не знайшли застосування своїй кваліфікації працювати з механізмами і не прийняли форму оплати праці.

Керівники ТОВ вважали правильним повернутися до старої, ще часів Сталіна і Хрущова, системи — відрядної. Скільки тонн вугілля добув — стільки й заробив. Одне слово, доводиться, як то кажуть, тяжко працювати. Найкраща бригада з п'яти чоловік здатна добувати за місяць до 240 тонн палива. Якщо одна тонна вугілля коштує 50 гривень і більше, неважко полічити місячний зарібок робітників. В окремих випадках це набагато більше, ніж на державних шахтних підприємствах. Але, виявляється, добрі заробітки не приваблюють молодих гірників. Напевно, одна з причин у тому, що вони звикли працювати з механізмами, а відбійний молоток принижує їхню професійну шахтарську гордість. Крім того, потрібно бути ще й «багатOVERстатником»: і вугілля рубати, і кріпити за собою, і вміти працювати з вибухівкою, і ще низку шахтарських премудростей знати. Молодь хотіла б працювати на сучасному виробництві, а не користуватися знаряддям праці минулого і позаминулого століть. І в цьому їй не можна дорікнути.

Чи впливають «копанки» на екологію?

Як переконають фахівці торгового дому, за їхнього видобутку вугілля в надрах залишається 18 відсотків технологічних втрат. Не виїняте раніше вугілля старих гірських розробок за-

лишається і створює так звані бар'єрні цілики. У такий спосіб шахтарі запобігають проникненню води, газу й іншим неприємностям. Земля на поверхні постійно рекультивується, і за два роки жодних рухів помітно не було. Чому керівники ТОВ такі впевнені? Коли проводили розвідку пластів, натрапили на виробку ще 1945—1947 років і з подивом виявили схожу схему розробок. Отже, розрахували все правильно.

Чи є майбутнє?

Коли створювалася компанія «Вугілля України», ТОВ «Перевальський торговий дім» вступило до неї одразу. Що це дало? Сьогодні 90 відсотків палива, котре добувають, йде як державне замовлення на електростанції і коксохімзаводи, а 10 відсотків залишається для внутрішнього споживання. Усі 56 гірників одержують безкоштовне вугілля в розмірі 5—7 тонн на рік, як соціальна допомога паливо завозиться і ветеранам шахтарської праці.

У що стає собівартість тонни добутого вугілля, керівники ТОВ не кажуть. Комерційна таємниця. Однак не приховують, що вона дає змогу працювати з прибутком. Уже сьогодні підприємство може купити гірничодобувні механізми, замовляти наукові розробки й почати будівництво міні-шахти. Вона вже не буде називатися копанкою, тому що зробить крок у бік механізації окремих процесів з видобутку вугілля. Хоча ручна праця, примітивні знаряддя праці в умовах малих приватних копанок все одно залишаться.

Приклад «Перевальського торгового дому» свідчить, що, працюючи в правовому полі, через копанки можна прийти до створення приватної шахти, якщо вести правильну стратегію свого виробництва. Але, з другого боку, це ніяк не можна назвати виходом із ситуації, в якій сьогодні перебуває вугільна галузь.

Алла АНТИПОВА.

Авіатори просять посадки

Завершити приватизацію акціонерної компанії «Дніпроавіа» просить Президента України Віктора Ющенка керівництво цього підприємства. Зокрема, у листі, направленому главі держави, сказано: «Продаж державного пакета акцій ВАТ АК «Дніпроавіа» на відкритому конкурсі — це єдиний шлях, який виведе підприємство з кризового становища і дасть можливість відновити його платоспроможність».

Компанія також просить Президента доручити Державіаслужбі України провести переговори з авіаційною

владою Німеччини про виділення в аеропорту Франкфурта семи, а не чотирьох разів на тиждень, годинних інтерва-

лів для обслуговування повітряних суден «Дніпроавіа». А також посприяти в одержанні призначень на міжнародні повітряні лінії Дніпропетровськ—Берлін і Дніпропетровськ—Відень.

Нагадаємо, що 100 відсотків акцій «Дніпроавіа» належать державі в особі Фонду державного майна України. У грудні

1996 року наказом ФДМУ приватизацію АК «Дніпроавіа» було призупинено на невизначений термін. Зараз компанія перебуває в тяжкому фінансовому становищі, причиною якого стали розрахунки з кредитів, отриманих у 1996—1999 роках.

Сергій КОРОБКОВ.
Дніпропетровськ.

«Витягніть його з колонії, поки він зберіг людські якості...»

■ ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

Пощастило не тому, в кого багато грошей, а тому, хто зустрів у житті гарних людей. Цю істину багато хто вважає суперечливою, філософствуючи про мінливість долі. І тільки той, хто справді пізнав силу добра, любові, хто готовий на жертовність заради іншої людини, хто здатний відчувати глибше, бачити і чути більше, приймаючи, як свій, чужий біль, не довго шукатиме відповіді. Для нього вона очевидна: головне в житті, коли поруч із тобою надійне плече друга.

Учителька Віра Василівна Мордасова стала для Вані Шуліки, мабуть, більше, ніж другом. Можливо, вперше хлопчисько відчув, якою можуть бути материнська турбота і доброта. Ця історія сумна. Ця історія повчальна. Поки що в ній немає кінця. І дописати її Віра Мордасова просить нас.

Її лист до «Голосу України» не можна читати без хвилювання. Стан душі цієї жінки впізнається вже в перших рядках: «Звертаюся з надією, що доля цієї дитини зачепить ваші серця». І далі йде розповідь.

«Усе починалося з красивого весілля 17-річних. 1986 року в результаті цього кохання на світ з'явився Ванька. Але батьки виявилися не готові до народження сина, та й кохання їх дало тріщину. Незабаром вони розлучилися, а хлопчика залишили бабусі з дідусем. Ні мати, ні батько не бачили, як він ріс. А зрос-

■ АКТУАЛЬНО

На першому відкритому земельному аукціоні в приміщенні міської ради Сак один з двох претендентів — київський приватний підприємець-інвестор придбав півторагектарне... пустирище за 2 мільйони 54 тисячі гривень. 90 відсотків цієї суми поповнять міську казну, а на донедавна занедбаному місці біля знаменитого Сакського лікувального озера буде споруджено бальнеологічну клініку й санаторій для спинальників на 120 місць. Саме в таких закладах біля унікального озера з родовищами лікувальної грязі й рапи нині найбільша потреба. Сюди їде по здоров'я дедалі більше людей з усіх угод.

Великі інвестиції очікуються й на розвиток лікувальної бази сусідніх спеціалізованих санаторіїв ім. Бурденка, ім. Пирогова, «Саки» та інших, які сьогодні вже не можуть прийняти всіх бажаючих ефективно полікуватися. Після надання постановою Верховної Ради України цим природним територіям статусу земель рекреаційного призначення, а місту Саки статусу державного курорту, вартість кожного шматка землі, що входить у його рекреаційну зону, зросла одразу в кілька разів.

Це стало несподіванкою навіть для міського голови Олександра Канібаса. Він планує й надалі продавати «з молотка» навколишні неугіддя й пустки. Для цього за участю

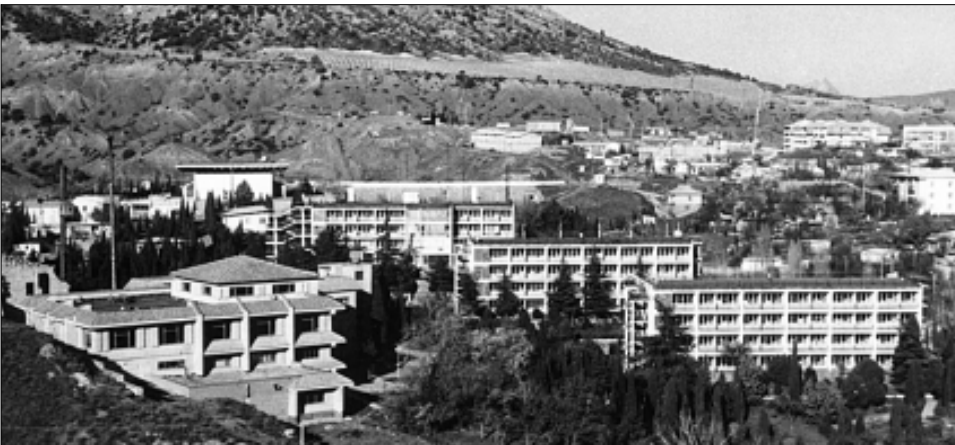

Фото Юрія Ільєнка (Українформ).

спеціалістів Кримського аукціонного центру державної акціонерної компанії «Національна мережа аукціонних центрів» створено програму соціально-економічного розвитку Сак як бальнеологічного курорту державного значення до 2010 року. Новий генеральний план міста визначить його забудову й призначення нових об'єктів, які поліпшать вигляд й інфраструктуру міста, створять нові робочі місця, піднімуть імідж курорту, що дасть змогу встановлювати нові ціни на землю узбережжя.

... Перший аукціон в Саках став другим у Криму після Судака, де, як ми повідомляли, на відкритих торгах було продано земельну ділянку 0,75 га під будівництво оздо-

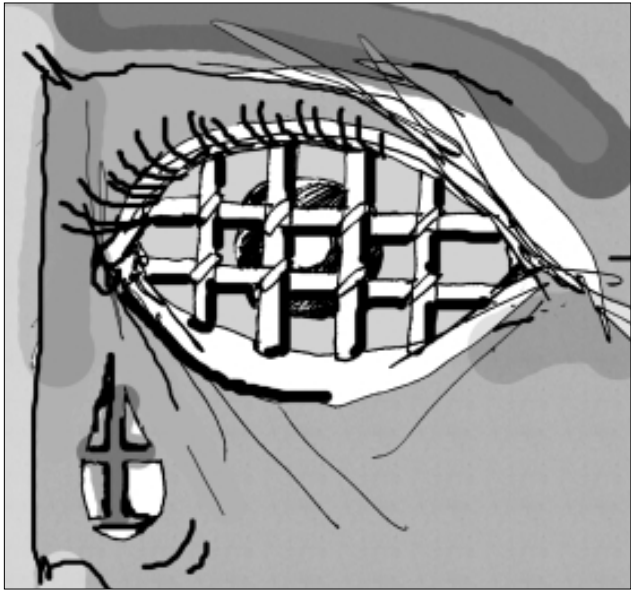
пристанище — вулицю, дорослу компанію. Свобода абсолютна, безконтрольність цілковита. Наслідок зрозумілий — злочин. Тяжкий. Ось уже майже чотири роки Іван відбуває покарання в Курязькій виховної колонії Харківської області. Нікого з рідних на суді не було. Мати за чотири роки жодного разу не відвідала сина, навіть листа не написала. Батько, шоправда, в колонію приїжджає, пише йому. Розумію, що Іван винуватий. Винуватий перед законом, Богом, людьми. І він визнає це. Але за якою статтею, скажіть, судити ту, яка не приклала його до грудей, викреслила зі свого життя, по суті, підштовхнула дитину до злочину, до прірви? Якби на суді були присутні психологи, вони б, я впевнена, змогли розібратися і довести, що Іван порушив закон, не лише захищаючи дівчину. Це був протест проти батьківських побоїв, приниження, материнської зради».

Директор школи Віра Василівна Мордасова — чи не єдина людина, яка підтримала хлопця у важку хвилину. Усі ці роки вона листається з Ванею і відвідує його в колонії. Уперше поїхала в Харківську область, відгукнувшись на запрошення Івана подивитися їхній конкурс тюремної пісні «Червона калина».

«Я поїхала до Кураяжа і залишила там своє серце, — пише вона. — Не можу змиритися, що цей хлопчик несе на собі батьківський гріх. Він не винуватий, що був не потрібен своїм батькам. У зоні — він один із краших. У нього багато заохочень. Грає на гітарі, працює, займається спортом. Закінчив 11 класів. Розумний, добрий хлопець, в якого багато людських якостей — доброта, ласка, співчуття. Я часто буваю в нього, хочу, щоб він хотів жити, щоб зберіг у собі людяність. Поки що виходить. Але, знаєте, як у пісні співається: «... прийшли волки в стаю мене — с ними на равних по-волчьи кусаюсь».

Прочитавши лист Віри Василівни, я одразу їй написала в село Вовкодаєве Новоайдарського району. Відповідь не забарилася. І другий лист такий само емоційний, як і перший. І прохання в ньому одне: допомогти Івану достроково залишити колонію. З цим проханням Віра Василівна зверталася вже в усі доступні інстанції, до депутатів різних рівнів, у представництво Міжнародної амністії. Вона доводить, що Іван Шуліка заслуговує помилування. «Я готова їхати куди завгодно, робити все, що потрібно, щоб урятувати Ваню», — пише вона.

У Вовкодаївській сільській школі Віра Василівна

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

пропрацювала все своє життя — 34 роки. Виховала трьох дітей, має сьогодні двох онуків. І до Івана ставиться, як до власного сина. Утім, в її серці стільки тепла, що його вистачило б для кожного хлопчиська, який потрапив у колонію переважно з вини батьків. Що стосується конкретно Вані, Віра Василівна вважає, що якщо допомогти йому вийти з колонії достроково, поки він ще не розгубив свої людські якості, і допомогти йому попервах в житті, він буде корисний для суспільства. А якщо відбуватиме термін до кінця і озлитися,

позбудеться останньої підтримки, про його перевиховання не може бути й мови. Співчуваючих сьогодні багато, а тих, хто реально береться допомогти... Одне слово, через газету «Голос України» Віра Василівна вирішила звернутися до всіх громадян України. Свій лист вона починала словами надії. Цими словами лист і закінчує: «Прошу вас, добрі люди, і сподіваюся бути почутою. Допоможіть, посприйте в помилуванні цієї дитини. Повірте, він має на це право!»

Алла АНТИПОВА.
Луганськ.

Земельні торги: прозорі й «темні»

ровочого комплексу, спорудження якого вже успішно ведеться. Адже можливості Кримського аукціонного центру дають змогу і якісно підготувати земельні ділянки до продажу, і зекономити час та зусилля інвестора на оформлення всього пакета документації, й одразу приступити до розробки технічної документації на будівництво об'єкта та, не гаючись, почати його зведення.

...А ось численні приватні підприємства, які беруть на себе сміливість бути уповноваженими під час підготовки до продажу земельних ділянок, такою надійністю не вирізняються, що може призвести не лише до затяжних судів між покупцем і продавцем, а й серйозніших негативних наслідків. На жаль, земельні аукціони і тепер проводяться не так часто, як годилося б. Бо одні владники ще не готові до відкритих схем продажу, інші — свідомо намагаються тримати їх в тіні, що свідчить про ще значний рівень корумпованості нашого суспільства, призводить до розбазарювання державної власності.

І це в той час, як нова влада декларує: саме продаж земельних ділянок сьогодні визначає всю подальшу державну політику розвитку земельного ринку як одного з головних резервів залучення інвестицій, дає можливість наповнювати місцеві бюджети, сприяти подальшому розвитку інфраструктури й підвищенню іміджу міст і сіл, створювати робочі місця.

Нагомість нині є багато інших прикладів. Унікальні дитячі санаторії «Чайка», «Маяк», «Перлина», Алуштинський, Гурзуфський санаторії для військових вже втратили спеціалізацію і фактично перетворилися на сезонні будинки відпочинку, десятки інших деградували до рівня ординарних баз відпочинку, головна мета яких вже не лікування людей, а заробляння грошей. Ще кілька років тому санаторіїв для військових у Криму було 14, сьогодні їх залишилося 9 на всю Україну.

Катастрофічно стрімко меншає й протитуберкульозних санаторіїв. За п'ять останніх років розпорядженнями Кабміну й за наказами Міністерства охорони здоров'я України п'ять протитуберкульозних санаторіїв на Південнобережжі: ім. Держинського, ім. Семашка, «Шхатар», «Примор'я», «Блакитна затока» сьогодні або здані в оренду, або непорозро продані.

...Тиха приватизація триває. Днями з діагнозом струс мозку в нейрохірургічне відділення Лівадійської лікарні потрапив в. о. головного лікаря алупкинського санаторію «Гірське сонце» Петро Титов. Це вже третій напад на нього (не рахуючи постійних загроз, нищення особистого майна, биття скла й поливання кислотою його авто) за час керів-

ництва ще недавно протитуберкульозним санаторієм, який вже вісім років (після об'єднання з санаторієм «Райдуга» й реорганізації за наказом Міністерства охорони здоров'я України) то орендують, то знову повертають під крило міністерства. Протягом цього часу санаторій «Гірське сонце» перебуває в постійній судовій тяганині, розбираннях між орендарями і власниками. Майно його, яке є загальнодержавною власністю, тим часом розтягається.

На сьогодні, за даними Ялтинського міського управління міліції, «встановлено факти незаконного продажу водогонів і зовнішньої каналізації другого відділення санаторію; спального корпусу; приміщення продовольчого складу зі спорудами; насип-

них відкосів; двох двоповерхових корпусів №№ 3 і 8... Загалом незаконно продано майна на суму 1 млн. 37 тисяч 786 гривень». За цими матеріалами Прокуратура Криму порушила кримінальну справу стосовно колишніх посадових осіб спеціалізованого санаторію «Гірське сонце», які, зловживаючи службовим становищем, розтринькали 1,3 млн. грн. Правоохоронці вважають, що нинішній керівник санаторію потрапив у лікарню за те, що тричі разом з податківцями, міліцією й ревізорами намагався провести інвентаризацію майна санаторію, і стільки само ці спроби зривали представники колишнього керівництва оздоровничі туберкульозників, майбутнє якої під питанням понині.

Більш як 20 мільйонів гривень

недораховують щороку у бюджеті Криму через плутанину й безлад у користуванні землею. Такі дані навели податківці автономії. Вони стверджують, що влада на місцях досі не має даних про виділені ділянки. Через це не можна скласти повну картину, хто з господарів ділянок й землекористувачів ухляється від сплати податків й не платить за оренду.

Нині у зведеному бюджеті автономії частка податку на землю становить 12 відсотків, а податковий борг сплати за землею дійшов 12,5 мільйона гривень.

Керівник кримських податківців Валерій Пробий-Голова каже: «Надто багато громадян, котрі отримали земельні ділянки під житло, використовують їх з комерційною метою. Це призводить до значних бюджетних втрат, оскільки під час оподаткування зайнятої під житлове будівництво ділянки ставка земельного податку становить лише 0,03% від грошової оцінки землі, а за комерційного використання — 1%». Це у 35 разів більше!

Особливо серйозна ситуація з недоплатою за землею на Південнобережжі. Аналіз показав: попри те, що ця земля найдорожча, орендні ставки на неї найнижчі(!) на всьому півострові. Щоб податки з оренди йшли до бюджету, найближчим часом у Криму з'являться конкурсні комісії з продажу земельних ділянок та земельна біржа.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Кануфер допоможе

Чула, що листи кануфера допомагають при дерматиті і хворобах шлунка. Чи правда це?

Дарія ПОТАПОВА.

Луганськ.

Відповідає завідувач кафедри фітотерапії з курсом фармакогнозії Медичного інституту Української асоціації народної медицини **Тетяна ГАРНИК:**

— Маруну велику (інша назва — кануфер) справді використовують як антисептичний засіб. Настій трави допомагає при травматичних ушкодженнях шкіри. Окрім цього, кануфер — чудовий седативний, спазмолітичний, протисудомний, вітрогінний, дезинфікуючий, антигельмінтний і такий, що стимулює виділення шлункового соку, засіб. Цю рослину використовують лише в народній медицині. Трава маруни великої містить до 0,4 відсотка ефірної олії, основними складовими частинами якої є парафін та різні кетони.

Свого часу видатний природознавець К. Лінней вважав маруну велику радикальним засобом, який знешкоджує наркотичну дію опію.

Крім лікарських засобів, кануфер використовують ще й як пряну приправу до страв для ароматизації харчових продуктів, у соліннях і овочевих консервах.

Сукупний дохід сім'ї

Чи треба захищувати в сукупний дохід сім'ї пенсію дитини-інваліда дитинства? В сім'ї троє неповнолітніх дітей, яких виховує сама мама.

Надія Н.

Вінниця.

Відповідає начальник Управління політики адресної допомоги Міністерства праці та соціальної політики України **Ігор ПОЛІЩУК:**

— Управління політики адресної допомоги розглянуло питання, що порушене читачем газети, стосовно врахування доходів під час обчислення сукупного доходу для розрахунку державної допомоги.

Під час визначення права на державну допомогу сім'ям з дітьми, житлову субсидію, щомісячну грошову допомогу малозабезпеченій особі, яка проживає разом з інвалідом І чи II групи внаслідок психічного розладу, який за висновком лікарської комісії медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, на догляд за ним, допомоги на поховання та розрахунку їх розміру здійснюється обчислення сукупного доходу відповідно до Методики обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги, затвердженої наказом Мініпраці, Мінекономіки, Мінфіну, Держкомстату, Держкоммолодьспорттуризму 15.11.01 № 486/202/524/455/3370 та зареєстрованої у Мін'юсті 07.02.02 за № 112/6400 (із змінами та доповненнями).

Відповідно до пункту 5 зазначеної Методики до сукупного доходу сімей (одержувачів) входять нарахована заробітна плата, надбавки і доплати всіх видів; премії, відсоткові надбавки і щорічна винагорода з фонду матеріального заохочення за підсумками роботи за рік підприємства, установи чи організації, стипендії, пенсії, допомога (крім одноразової допомоги при народженні дитини, допомоги на поховання, одноразової допомоги, яка надається за рішеннями органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, підприємств, організацій незалежно від форм власності, у тому числі громадських та благодійних), інші грошові виплати, які мають систематичний характер.

Отже, під час визначення розміру державної допомоги пенсія дитини—інваліда дитинства враховується до сукупного доходу сім'ї.

Балкон враховуємо?

Скажіть, чи входить до загальної площі квартири площа балкона?

Ф. СВАРСЬКИЙ.

Донецька область.

Відповідає юрист «Голосу України» **Юлія ЄЛТУНОВА:**

— Так. Оскільки згідно із наказом Держбуду України «Про затвердження Інструкції про порядок проведення технічної інвентаризації об'єктів нерухомого майна» від 24.05.2001 р. № 127 загальна площа квартири визначається як сума площ її приміщення, вбудованих шаф, а також лоджій, балконів, веранд, терас і холодних комор. Їх площа підраховується за такими знижувальними коефіцієнтами: веранди, тамбури і холодні комори — 1,0 м, лоджії — 0,5 м, тераси і балкони — 0,3 м.

Націоналізація та реквізиція майна

Чув про націоналізацію та реквізицію майна. Поясніть, будь ласка, що це таке та у чому різниця?

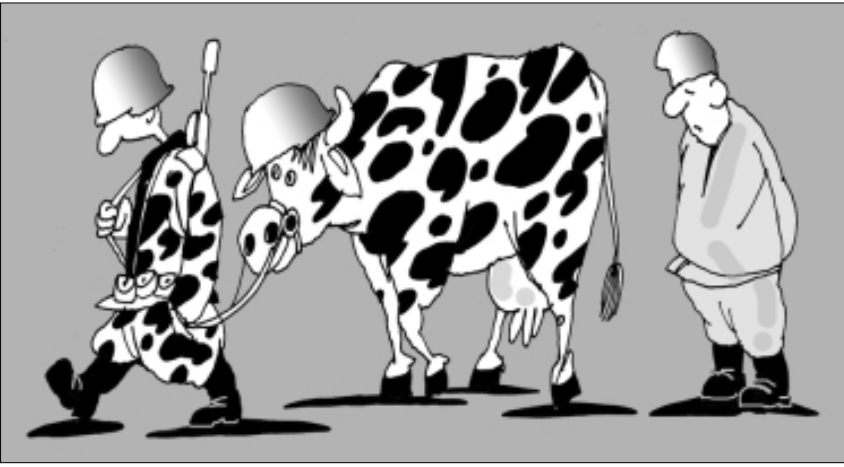
Андрій ПАНЧЕНКО.

Харків.

Відповідає заступник начальника відділу законодавства з питань підприємництва та приватизації Департаменту цивільного законодавства та підприємництва Міністерства юстиції України **Інна ДАЦЕНКО:**

— Історії відомі різні способи примусового вилучення державою об'єктів права власності громадян і юридичних осіб. Так, вирішальною у створенні державної соціалістичної власності була націоналізація засобів виробництва. Націоналізація — це примусове безоплатне вилучення засобів виробництва, що перебувають у приватній власності, з наступною передачею їх у державну або іншу власність.

Стаття 41 Конституції України встановлює, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Право приватної власності набувається в порядку, визначеному законом. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним. Примусове відчуження об'єктів права приватної власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі і в порядку, встановлених законом, та за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості. Примусове відчуження та-

ких об'єктів з наступним повним відшкодуванням їх вартості допускається лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану.

Враховуючи наведену конституційну норму, націоналізація як безоплатне примусове відчуження приватної власності є неможливою, оскільки її проведення суперечитиме Конституції України.

Що стосується реквізиції, то це ще один спосіб примусового вилучення державою майна у державних або громадських інтересах з виплатою власникові вартості цього майна.

Реквізиція передбачена Цивільним кодексом України. Відповідно до статті 353 цього Кодексу в разі стихійного лиха, аварії, епідемії, епізоотії та за інших надзвичайних обставин, з метою суспільної необхідності майно може бути примусово відчужене у власника на підставі та в порядку, встановлених законом, за умови попереднього і повного від-

шкодування його вартості (реквізиція).

В умовах воєнного або надзвичайного стану майно може бути примусово відчужене у власника з наступним повним відшкодуванням його вартості. Реквізоване майно переходить у власність держави або знищується. У разі реквізиції майна його попередній власник може вимагати взамін надання йому іншого майна, якщо це можливо. Якщо після припинення надзвичайної обставини реквізоване майно збереглося, особа, якій воно належало, має право вимагати його повернення, якщо це можливо.

У разі повернення майна особі у неї поновлюється право власності на це майно, водночас вона зобов'язується повернути грошову суму або річ, яка була нею одержана у зв'язку з реквізицією, з вирахуванням розумної плати за використання цього майна.

Самовільне зайняття ділянок

У пресі дедалі частіше з'являються матеріали про неправомірні операції з земельними ділянками, використання їх не за цільовим призначенням, а також про самовільне зайняття земельних ділянок. Розкажіть, у чому полягає самовільне зайняття земельних ділянок?

Микола СОЛОМЧЕНКО.

Перемога

Баштанського району Миколаївської області.

Відповідає головний спеціаліст Управління законодавства з питань земельних відносин, агропромислового комплексу та охорони довкілля **Тетяна СТЕПЕНКО:**

— Зміст терміна «самовільне зайняття земельних ділянок» розкрито в Законі України «Про державний контроль за використанням та охороною земель». Так, згідно із десятим абзацом статті 1 цього закону, самовільне зайняття земельних ділянок — це будь-які дії особи, що свідчать про фактичне використання не наданої їй зем-

мельної ділянки чи намір використовувати земельну ділянку до встановлення її меж у натурі (на місцевості), до одержання документа, що посвідчує право на неї, та до його державної реєстрації.

Отже, в основі самовільного зайняття земельних ділянок лежить порушення

порядку щодо передачі (надання) земельних ділянок з установами меж та оформлення права на них. Це може бути, наприклад, відсутність рішення органу місцевого самоврядування або органу виконавчої влади про передачу (надання) земельної ділянки державної або комунальної власності та (або) правостановлюючого документа на цю ділянку.

Згідно зі статтею 212 Земельного кодексу України самовільно зайняті земельні ділянки підлягають поверненню власникам землі або

землекористувачам без відшкодування витрат, завданих за час незаконного користування ними.

Приведення земельних ділянок у придатний для використання стан, включаючи знесення будинків, будівель і споруд, здійснюється за рахунок громадян або юридичних осіб, які самовільно зайняли земельні ділянки.

Повернення самовільно зайнятих земельних ділянок провадиться за рішенням суду.

Особи, які самовільно зайняли земельні ділянки, несуть цивільно-правову та адміністративну відповідальність. Загальні підстави відповідальності за майнову та моральну шкоду, завдану фізичній або юридичній особі неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю інших осіб, визначені статтями 1166, 1167 Цивільного кодексу України.

Взуття для інвалідів

Який порядок забезпечення інвалідів ортопедичним взуттям?

М. КАЗАРІН.

Херсонська область.

Відповідає директор Департаменту державної політики у справах інвалідів та людей похилого віку **Ірина ТАРАБУКІНА:**

— Згідно з Інструкцією про порядок забезпечення населення України технічними засобами реабілітації, затвердженою наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 08.12.03 №331 та зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 23.12.03 за № 1206/8527, ортопедичне взуття, взуття на протези, апарати (ортези) ніг і взуття на гумках видається безплатно за рахунок коштів, передбачених у державному бюджеті на заходи Фонду соціального захисту інвалідів на забезпечення інвалідів протезно-

ортопедичними виробами, засобами пересування та реабілітації (крім інвалідів від трудового каліцтва, травма яких пов'язана з виробництвом, та професійних захворювань);

— інвалідам війни і привілянням до них інвалідам — дві пари на рік;

— працюючим інвалідам незалежно від виду одержуваної пенсії (у разі подання довідки з місця роботи) — дві пари на один рік;

— непрацюючим — дві пари на два роки;

— дітям-інвалідам та інвалідам з дитинства внаслідок дитячого церебрального паралічу — дві пари на один рік. При важкій формі дитячого церебрального паралічу зі значним ураженням нижніх кінцівок рішення щодо дострокової (у разі потреби) заміни ортопедичного взуття приймає заступник керівника з медичної роботи;

— дітям до 18 років — дві пари на один рік;

— підопічним будинків та шкіл-інтернатів — дві пари на рік;

— пенсіонерам, особам похилого віку — дві пари на два роки;

— особам, які навчаються в загальноосвітніх, професійних навчально-виховних та вищих навчальних закладах (денна і вечірня форми навчання) — дві пари на два роки;

— особам з патологією, які не мають групи інвалідності, — дві пари на два роки.

Інваліди, які не користуються протезами ніг, одержують дві півпари взуття на збережену ногу на один рік.

Особи, які не належать до перелічених категорій, ортопедичне взуття купують за готівку.

Інваліди від трудового каліцтва та професійних захворювань, крім випадків, перелічених в п. 1.3. Інструкції, забезпечуються взуттям за рахунок коштів Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

Інше чинним законодавством не передбачено.

Листи із запитаннями надсилайте на адресу редакції. На конверті вкажіть: «В рубрику «Діалог». Відповіді — тільки на сторінках газети.

ГСХ «Дунай—Чорне море» — загибель чи відродження?

Повністю занурившись у політичний вир, Україна мимоволі чи свідомо відсу-нула на другий план ще донедавна такі важливі і життєво необхідні економічні проблеми. Резонансні загальнодержавні проекти вже не так часто є об'єктами висвітлення у ЗМІ. Надмірна політизація всіх сторін життя країни може призвести до значних економічних втрат. І для цього вже є серйозні сигнали.

До того ж в Україні на всіх рівнях відбулися тотальні кадрові зміни. Нерідко професіоналів заміняли «потрібними людьми»...

Одним із об'єктів ретельної уваги українських та зарубіжних журналістів з початку нового тисячоліття став відновлюваний український глибоководний судновий хід (ГСХ) «Дунай—Чорне море». Його важливе геополітичне значення та соціально-економічна ефективність не викликають сумнівів. Для просування в Європу Україні вкрай потрібне «водне» вікно, але це не до впадоби її близькому сусіду — монополісту водних сполучень «ріка-море» — Румунії. Проте й в Україні щодо подальшого будівництва каналу є різні думки.

За роз'ясненням ми звернулися до президента Асоціації лоцманів України, звільненого директора державного підприємства «Дельта-лоцман» Віктора Володимировича БЕЗДОЛЬНОГО, який зараз продовжує наполегливо відстоювати питання реалізації проекту «Дунай—Чорне море», інших нереалізованих проектів, щодо свого звільнення, яке розглядається в суді.

— Для чого Україні власний судновий хід?

— Я вже не раз наголошував, що за результатами досліджень англійського інституту Рендел за коефіцієнтом транзитності Україна займає одне з перших місць у Європі. Згідно з висновками експертів ЄС у сфері транспорту, вартість послуг з перевезення вантажів у євразійському просторі у найближчі десять років зросте на 100 мільярдів доларів США, а частка водного транспорту у перевезенні вантажів вектором схід—захід між Європою та Азією становитиме до 30 відсотків.

У 1999 році міністрами транспорту ЄС прийнято стратегію щодо створення умов для збільшення перевезення вантажів внутрішніми водними шляхами. Це пов'язано з тим, що водний транспорт є одним з найдешевших видів транспорту, а екологічні навантаження на природні комплекси — найменші.

Втілення Україною низки проектів з реконструкції та капітального будівництва інфраструктур водного транспорту дасть змогу освоїти додаткові кошти на ринку транспортних послуг у розмірі до 30 мільярдів доларів США.

Одним з найголовніших водних шляхів у євразійському просторі є VII пан'європейський міжнародний транспортний коридор. Цей водний шлях перетинає 17 країн Європи та проходить через внутрішні водні шляхи і канали річок Рейн, Майн та Дунай, з'єднуючи Північне та Чорне моря. В українській частині він проходить по річці Дунай від морського порту Рені до виходу в Чорне море, де знаходяться суднобудівні та судноремонтні заводи, морські порти та пристані міст Ізмаїла, Кілії та Вилкового.

VII міжнародний транспортний коридор має дуже велику перспективу щодо продовження у східному напрямку до промислових регіонів Росії, Казахстану, Азербайджану, Узбекистану, Туркменістану, Ірану тощо. Цей шлях у напрямку цих країн проходить через морську прибережну частину Чорного моря, Керченську протоку (Керч-Єнікальський канал), Азовське море, Волго-Донський канал, Волгу та Каспійське море. У продовжені цього коридору зацікавлена передусім Європа для просування своїх товарів на обширні ринки Росії та країн Азії та отримання дешевих сировинних та інших товарів зі сходу.

За висновками міжнародних та національних фахівців, реалізація амбітного проекту ГСХ «Дунай—Чорне море» дасть змогу «прорубати вікно в Європу», зайняти Україні гідне місце в євразійському просторі, порушити монополію однієї країни (Румунії) та створити реальні ринкові умови для ефективного просування вантажів вектором схід—захід.

Сама практика функціонування українського глибоководного суднового ходу (кількісні та якісні дані суднопроходів), попри об'єктивні та суб'єктивні причини та проблеми, підтверджується без всяких слів. Судить самі. Український водний шлях, який ще не повністю відповідає необхідним параметрам, «перетягнув» з румунських каналів до 40 відсотків суднопотоку. Проходом по українській частині VII пан'європейського транспортного коридору скористалися 17 країн Європи та Сходу, залучено вантажопотік з 12 країн світу.

— Проте зараз, кажуть, що глибини на каналі «Дунай—Чорне море» продовжують катастрофічно зменшуватися.

— На жаль, повинен сказати, — це так. Як результат, повноцінне судноплавство, як це було у 2004-му та в перші місяці 2005 року, практично припинилося. Катастрофічне зменшення глибин проходить не по всій трасі українського глибоководного суднового ходу, а в основному на морському підхідному каналі. Тобто на морському барі у районі гирла Бистре. Основну причину я бачу в тому, що цього року практично нічого не зроблено для продовження робіт з реалізації проекту «Дунай—Чорне море» і особливо капітальних робіт з добудови повнопрофільного морського каналу та захисної дамби, а також не виконано першочергові ремонтні роботи з ліквідації паводкових наносів. Складається враження, що цей проект навмисно хоронять.

— Якими наслідками для України може обернутися припинення реалізації цього проекту, тенденції до чого вже спостерігаються?

— Нереалізація цього проекту тягне за собою багато негативних наслідків для України. Серед них: міжнародні, економічні та соціальні. До міжнародних можна віднести:

— втрату Україною конкурентоспроможності на ринку вантажоперевезень між Заходом та Сходом;

— сумнівність спроможності України і особливо її виконавчої гілки влади у реалізації цього та інших проектів, які мають велике значення для країн у євразійському просторі;

— надання зайвого приводу міжнародній спільноті ставити під сумнів дії влади щодо створення умов для входження національної транспортної системи до міжнародної;

— негативний вплив на імідж України на міжнародній арені щодо дотримання міжнародних багатосторонніх та двосторонніх домовленостей у сфері створення позитивного інвестиційного клімату;

— зниження довіри тих країн Європи та Сходу, котрі заінтересовані та вже скористалися можливостями української частини траси VII пан'європейського транспортного коридору для ефективного та безпечного перевезення вантажів;

— втрата Україною шансу долучитися до міжнародної транспортної інфраструктури за рахунок створення альтернативи наявній та доволі перевантаженій системі каналів між Дунаєм та Чорним морем, що проходять територією Румунії, та отримати додаткові політичні дивіденди у геополітичному євразійському просторі;

— виникнення додаткових проблем у переговорах з Румунією щодо розмежування кордону, розв'язання питань сталого розвитку національних меншин у прикордонних регіонах та щодо статусу острова Зміїний, біля якого знаходяться поклади стратегічної сировини — нафти та газу;

— поява у Румунії додаткового козира в питанні повної відмови від реалізації проекту «Дунай—Чорне море»;

— унеможливлення ефективного роботи у відстоюванні національних інтересів щодо зменшення негативного екологічного впливу господарської діяльності Дунайських країн та формування екологічно збалансованої системи водокористування у басейні р. Дунай;

— вже призупинено заплановані заходи з подолання негативних наслідків антропогенної діяльності Румунії для української частини біосферного резервату, зокрема, перерозподілу вод рукавів Дунаю, непередбаченої зміни рельєфу гирл Дунаю, екологічних наслідків проведення днопоглиблювальних робіт у Суліському та Георгієвському каналах;

— румунська сторона, скориставшись інформацією, отриманою від Міністерства охорони навколишнього природного середовища (безпосередньо заступника міністра О. Яворської), про тимчасове призупинення дії дозволу на днопоглиблювальні роботи, трактувала її як остаточну відмову України від намірів створення альтернативного глибоководного суднового ходу на українській частині дельти р. Дунай.

Економічними негативними прямими та непрямыми наслідками є:

— повна втрата освоєних у 2004 році коштів у розмірі **29,2 млн. грн.** на прориття прорізи на морському барі у рамках першого етапу, що дало можливість пропускати судна з осадкою до 5,5 м за мінімальної глибини 6 м;

— значні економічні збитки у результаті невиконання обов'язків перед німецькою компанією «Мьобіус» як генерального підрядника (борг за виконані роботи по захисній дамбі у розмірі 3 мільйони євро). Ця компанія вже подала до суду документи на відшкодування їй збитків у розмірі 21 млн. євро або понад **126 млн. грн.;**

— недоотримання ДП «Дельта-лоцман» доходів від каналівних, лоцманських та інших зборів у 2005 році у розмірі **5 млн. грн.;**

— недоотримання доходів від портових зборів українських портів у розмірі до **12 млн. грн.;**

— недоотримання доходів від перевантажувальних робіт українськими портами до 15 млн. грн.;

— збитки за проходження суден українськими судноплавними компаніями через румунський Суліньський канал — до **3 млн. грн.**

Загальна сума прямих збитків дорівнює **187,2 млн. грн.** До непрямих збитків можна віднести збитки національних агентських, експедиторських та інших компаній морського бізнесу, а також збитки за контрактами іноземних компаній, які втратили можливість використовувати більш ефективний та дешевший прохід. Значних непрямих збитків зазнають вантажовласники та перевізники від втраченої вигоди лише цього року. Ці суми також сягають **100 млн. грн.** З урахуванням можливості постійного зростання перевезень вантажів після введення другої черги, сума тільки прямих збитків може зрости (за рахунок недоотриманих доходів) до **300 млн. грн.**

До соціальних наслідків, вважаю, належать:

— невикористана можливість дозавантажити на повну потужність промислово-транспортні комплекси Приднунав'я, Дніпро-Бузького регіону, Керченської протоки та Азовського моря. На сьогодні це: десять морських портів, сім річкових портів та пристаней, дві судноплавні компанії (Українсько-Дунайське пароплавство та Укррічфлот), сім суднобудівних та судноремонтних заводів, а також багато інших транспортних підприємств системи Мінтрансв'язку;

— гальмування процесу виконання заходів, затверджених «Програмою комплексного розвитку Українського Приднунав'я на 2004—2010 роки» (постанова КМУ від 31.03.2004 р.) щодо підвищення рівня соціально-економічного розвитку одного з найдепресивніших регіонів України — Приднунайського, де компактно проживає майже 20 національностей;

— втрата гарантії збереження близько 170

тис. робочих місць та створення до 10 тис. нових, стабільних надходжень до бюджетів різного рівня, вирішення питань комунального господарства міст приморських регіонів у розмірі не менш як **250 млн. грн.**, а також невирішення інших важливих соціальних питань.

Як наслідок, бездіяльність і некомпетентність відповідальних посадових осіб вже найближчим часом може призвести практично до цілковитої втрати цього каналу і значних негативних наслідків для держави та суспільства.

Як фахівець та людина, що була одним із ініціаторів розробки проекту (1999—2004 рр.) відновлення українського ГСХ «Дунай—Чорне море», а також відповідальним за реалізацію цього проекту з травня 2004-го та до кінця лютого 2005 року (до початку широкомасштабної акції дискредитації підприємства та його директорів) можу стверджувати таке в цифрах і фактах.

Для початку порівняємо, які обсяги робіт були виконані державним підприємством «Дельта-лоцман» як замовником та відповідальним за цей проект, у той само період сезонних робіт (з травня по жовтень) 2004-го та 2005 року:

— капітальні роботи (тільки з черпання ґрунту): 2004 рік — 2 мільйони 700 тис. м куб. — директор В. Бездольний; 2005-й — 489 тис. м куб. — директор О. Голодницький. Тобто 2005 року виконано тільки 18 відсотків робіт порівняно з 2004 роком;

— освоєно капітальних вкладень: 2004 рік — 78 млн. грн.; 2005-й — 10 млн. грн. (при цьому ціна робіт завищена більш як у два рази). Тобто 2005 року освоєно лише 12,8 відсотка порівняно з 2004 роком.

Треба зазначити, що за проектом у 2005 році необхідно було освоїти кошти у розмірі не менш як 270 млн. грн., у тому числі 8 млн., які передбачені державним бюджетом. Тобто, на мою думку, одним з головних відповідальних за невиконання робіт щодо реалізації проекту «Дунай—Чорне море» є новий директор ДП «Дельта-лоцман» О. Голодницький. Ця людина, не маючи відповідної морської освіти, а лише фінансово-економічну, була призначена керувати підприємством, якому доручено функції щодо забезпечення безпеки судноплавства та реалізації дуже важливих державних проектів. Знаючи ситуацію, можу зробити короткий аналіз подій та роботи нового директора.

У квітні ц. р. у результаті сильного паводку (від верхньої до нижньої ділянки річки Дунай) різко зросло замулення. Основне замулення відбувалося на виході у Чорне море, де швидкість течії різко зменшувалася. Глибини на підхідному морському каналі теж зменшилися з 6 до 4,5 метра. Після проведеного аналізу з залученням науковців та практиків було запропоновано розсіювати морському підхідного каналу виконати землесосним судном «Прорвін» ДП «Усть-Дунайводшлях». Це землесосне судно працювало місяць та десять днів. За період роботи глибини були збільшені, що дало можливість збільшити прохідну осадку суден з 3,8 м до 4,2 м (вся інформація підтверджується офіційними повідомленнями мореплавців). Після закінчення нерестового періоду планувалися подальші роботи щодо виконання ремонтних та капітальних робіт.

Як мені стало відомо, з початку червня 2005 р. О. Голодницький як директор ДП «Дельта-лоцман» з невідомих причин розірвав договір з державним підприємством «Усть-Дунайводшлях». З генеральною підрядною організацією — німецькою компанією «Мьобіус» не були поновлені роботи. Треба зазначити, що у цій дуже складній ситуації (період, коли тривають паводкові наноси) вирішення питання поновлення та виконання запланованих робіт могла виконати тільки потужна техніка німецької компанії «Мьобіус».

З 08. 06. по 30. 08. 2005 р. (майже три місяці!) на морському підхідному каналі роботи не проводилися. Слід зазначити, що в цей період фахівці підприємства неодноразово попереджали директора про необхідність виконання днопоглиблювальних робіт для поновлення прохідних осадок суден. До керівництва підприємства та Мінтрансв'язку неодноразово зверталися національні та закордонні судноплавні компанії, українські порти, а також морські агентські компанії з приводу необхідності термінового виконання днопоглиблювальних робіт для поновлення прохідної осадки 5,5 м у зв'язку з тим, що вони зазнають значних збитків та вимушені відмовлятися від проходження українським водним шляхом «Дунай—Чорне море».

Для виконання днопоглиблювальних робіт наприкінці липня ц. р. О. Городницький приймає рішення щодо залучення багаточерпакового земснаряду «Скадовськ» з підприємством недержавної форми власності — ВАТ «Чорномортехфлот». З цією компанією був укладений договір за № 228/в-05 від 29.07.05 р. загальним обсягом 400 тис. м куб. та на загальну суму 7707328,8 грн. Залучення такої техніки замовником (ДП «Дельта-лоцман»), я вважаю, було грубою помилкою або мало якісь інші цілі. Прохідна осадка для суден після днопоглиблювальної роботи цього судна не збільшилась, а навіть зменшилась до 3,5 м.

Багаточерпальний земснаряд «Скадовськ» відпрацював практично місяць. Своїм рішенням (лист від 25.08.05 р. № 2927) директор ДП «Дельта-лоцман» розірвав контракт з цією приватною компанією. Хоча необхідний обсяг робіт до 400 тис. м куб. ще не було виконано. Тоді само О. Голодницький приймає рішення (листи від 23.08.05 р. №№ 2928 та 2299) про припинення всіх робіт на річковій частині траси «Дунай—Чорне море». Хоча й на річковій частині також не виконано значний запланований обсяг робіт.

З іншими національними днопоглиблювальними компаніями договори не укладалися. При цьому стан глибин погіршувався. Користувачі українського водного шляху «Дунай—Чорне море» — національні та іноземні судноплавні компанії, як мені відомо, почали зазнавати значних збитків через неможливість проходу

морських суден через канал «Дунай—Чорне море».

Як на мене, такі непродумані та некомпетентні рішення нового директора підприємства-замовника (ДП «Дельта-лоцман») поставили під реальну загрозу цілковитої втрати українського водного шляху «Дунай—Чорне море».

У своїх відповідях на запитання кореспондента щотижневика «Комментарии» О. Голодницький визначає дві головні причини. Перша: безпідставне призупинення Мінприроди дозволу на виконання днопоглиблювальних робіт. Прокоментую, що дозвіл справді був призупинений на термін з 07.06.05 р. по 18.07. 05 р., але з 18.07.05 р. по 31.12.05 р. його було поновлено. Проте роботи з поновлення прохідних глибин та виконання інших днопоглиблювальних робіт у рамках проекту «Дунай—Чорне море» практично не виконувались. У період тимчасової призупинки дозволу треба було не гаяти часу та вирішувати інші питання: підготовки до робіт техніки, укладання контрактів, уточнення та корегування планів робіт, погодження у встановленому порядку документації на повний розвиток, виконання інших дозвільних процедур тощо. Ця робота також не була виконана, окрім укладання з однією приватною компанією вищезгаданого договору на ціну, вдвічі більшу, ніж свого часу з німецькою компанією «Мьобіус».

Відсутність належного фінансування є другою об'єктивною причиною. Але новий директор ДП «Дельта-лоцман» навіть не освоїв бюджетні кошти, що були передбачені у законі про бюджет на 2005 рік, а також не вирішив інших питань щодо залучення додаткових коштів для реалізації цього проекту. При цьому в цій само статті пан Голодницький вказує: «Целесообразность и необходимость ГСХ «Дунай—Черное» море для Украины очевидна».

На жаль, реальною та системною роботою щодо реалізації дуже важливого державного проекту у головному транспортному відомстві цього року також не було. У Міністерстві транспорту та зв'язку тільки на словах та в пресі говорили про велике значення цього проекту для України, що жодними практичними діями не підтверджувалося. Вважаю, що персональну відповідальність несе заступник міністра транспорту та зв'язку (П. Рябікін), який відповідає за морську галузь. Реалізація проекту загальнодержавного значення «Дунай — Чорне море» є сферою якраз його компетенції. Поза колом інтересів керівництва Мінтрансв'язку зацікавлені такі важливі питання, як: контроль за виконанням цілковитої процедури погодження проектною документації на повний розвиток, у тому числі документації на захисну дамбу, виконання програми моніторингу проекту, і особливо його екологічної частини, проведення відповідної роботи щодо виконання пропозицій та вимог національної моніторингової групи та рекомендацій міжнародних організацій, проведення запланованих заходів у рамках багатосторонніх відносин з міжнародними організаціями (ЕЕК ООН, ЮНЕСКО, Комісія із захисту ріки Дунай, ЕСПОО, Рамсарської, Орхуської, інших конвенцій), а також проведення переговорів з Румунією щодо вирішення питань безпеки судноплавства на спільних ділянках траси VII міжнародного транспортного коридору, погодження з румунською стороною правил плавання та вирішенні інших питань двосторонніх відносин з Румунією.

Я хотів би відзначити, що справді головною причиною низьких темпів реалізації цього проекту є відсутність достатнього фінансування. Цей проект фактично фінансувався за рахунок оборотних коштів ДП «Дельта-лоцман», залучення кредитних ресурсів та позики Укрморпорту. Цього року було передбачено часткове бюджетне фінансування у розмірі 8 млн. грн. Для вирішення питання повного фінансування цього проекту потрібно ще 250 млн. грн. Це можливо за рахунок залучення інвестиційних коштів та коштів із резерву морської галузі. Для розв'язання цих питань мною у свій час було підготовлено відповідні фінансові плани, на які керівництво транспортної галузі не звернуло належної уваги і нічого не зробило в цьому напрямі.

— **І все-таки, чи реальна можливість не дати загинути відновленому українському судновому ходу і вирішити питання добудови цього проекту?**

— Я переконаний, що при всіх проблемах і негараздах така реальна можливість є. Якщо й далі не гаяти часу, а інтенсивно взіятися за роботу, то вже до травня 2006 року можна створити судовий хід з технічними параметрами, які не поступаються румунським каналам (глибина та осадка, організація ефективного руху суден, конкурентоспроможна ціна за проходження суден). Вирішення цього питання можливо за умови цілковитої підтримки цього проекту Президентом України, урядом, профільним міністерством та іншими відомствами, а також покладання на ДП «Дельта-лоцман», як головного замовника, необхідних повноважень. Для цього також уже розроблено та підготовлено відповідні нормативні документи.

Український канал продовжує працювати, незважаючи на природні катаклізми та відсутність належного фінансування. Закінчення робіт на повний розвиток дасть можливість створити конкурентні та ринкові умови для перевізників вантажів за вектором захід—схід—захід, завантажити роботою на повну потужність промислово-транспортний комплекс Україно-Дунайського регіону, покращити соціально-економічний стан Приднунайського регіону (та не тільки цього регіону), вирішити геополітичні та економічні завдання України у зв'язку з планами вступу до Єврозоюзу. А для цього потрібні: комплексне розв'язання всіх проблемних питань і значні зусилля уряду, Мінтрансв'язку, Укрморрічфлоту та ДП «Дельта-лоцман», підрядних організацій та всіх інших установ, підприємств та інститутів, які наполегливо працювали у 2004 році.

*Інтерв'ю взяв
Сергій КРОХМАЛЬЧУК.*

У Севастополі шанують Нестора-літописця

Українська мова в Севастополі найближча дітям, яким невідомі політичні спекуляції на цю тему, і тим дорослим, котрі хочуть зробити кар'єру в Україні.

Для тих і тих День Нестора-літописця, День української писемності й української мови не був формальністю. Фольклорні свята, ерудит-лото, конкурси на краще знання української мови відбуваються у школах, у багатьох культурних установах міста. В Українському культурно-інформаційному центрі, в бібліотеках міста розгорнуті книжкові виставки «Українське слово», «Мова — душа народу», «Вивчаємо українську мову». З новинками, із кращими зразками української книжкової продукції юні севастопольці можуть ознайомитися на постійно діючих виставках «Твоя країна — Україна», відкритих у кожній з 18 дитячих бібліотек. За словами Олени Панченко, завідувачки відділу інновацій центральної дитячої бібліотечної системи, на сьогодні книжковий фонд україномовної літератури налічує майже 23 тисячі томів. Крім того, бібліотеки постійно одержують за передплатою три десятки найменувань газет і журналів державною мовою. І сьогодні вони, як ніколи, затребувані юними громадянами України.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.
Севастополь.

ЯК ЖИВЕТЕ, НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ?

■ ФЕСТИВАЛІ

Ось вже всьоме на Закарпатті відбувся міжнародний фестиваль телевізійних і радіопрограм для національних меншин «Мій рідний край». Традиційно його організаторами виступили Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Закарпатська облдержадміністрація, облрада та обласна державна телерадіокомпанія, за підтримки дирекції Карпатського євро регіону, Європейської телерадіомовної спілки, Європейської асоціації етнічного мовлення, газета «Говорить і показує Україна» та цілої низки вітчизняних і зарубіжних громадських організацій.

У конкурсі взяли участь теле- і радіожурналісти з України, Румунії, Угорщини, Австрії, Німеччини, Сербії і Чорногорії, Словаччини та Словенії — автори понад ста телефільмів, телевізійних і радіопрограм, в яких показано процес духовного відродження нацменшин, культурних надбань і цінностей всіх етнічних спільнот, які мешкають на території кожної країни, кращих представників національних меншин, які роблять вагомий внесок у розквіт своєї держави. Зокрема, в телефільмі «Ахтамар» Хмельницької обласної державної телерадіокомпанії «Поділля-центр» йдеться про долю вірмен, які вже століттями мешкають на Поділлі. Інша програма цієї ОДТРК розповідає про заслуженого працівника сільського господарства України чеченця Адама Яхієва, котрий у дні «Помаранчевої революції» посилав на Майдан свою вітамінну продукцію. Телепрограма «Горюни, або Острівці минулого» Сумської ОДТРК розповідає про життя представників унікальної етнічної групи горюнів, які мешкають на Сумщині з часів Київської Русі, зберігши свою унікальну мову і культуру. До речі, радіопрограма цієї ОДТРК присвячена життю польської

громади, яка в умовах Сумщини зберігає свою національну самобутність: мову, культурні традиції тощо. Гагаузка Надія Маленкова з Одеської ОДТРК

Виступає фольклорний ансамбль закарпатських німців

створила телефільм «Звичаї живуть», у якому розповідається про національні традиції, які зберігаються віками в її рідному селі Дмитрівка Болградського району. Радіожурналістка Наталія Миколенко (Національна радіокомпанія України) представила на суд журі та колег — журналістів надзвичайно ціка-

вий нарис «Цигани серед нас», у якому йдеться про керівника циганського театру «Ромен». Вельми оригінально побудована програма полтавської радіожурналістки Тетяни Горodianin «І це також ми», присвячена умовам, у яких живуть нацменшини Полтавщини...

Цього року на фестивалі були представлені не лише програми, що розповідають про шасливу долю національних меншин, які мають все необхідне для культурного та економічного розвою нарівні з титульною нацією своєї країни, а й такі, де йдеться про національне гноблення і навіть

фронтowymi журналістами Ігорем Кролем та Володимиром Коркодимом під час доставки гуманітарної допомоги мирному населенню Республіки Ічкерія. Зруйновані пологові будинки, скалічені діти, залишені без даху над головою жінки та старики... Все це не може не вжахнути свого жорстоким цинізмом. Навіть чоловіки не могли стримати сліз, коли на екрані з'явилися кадри з військового шпиталю, де на величезному ліжку корчиться і квилить від болю маленька чеченська дівчинка, яка так і не навчилася ходити. Вибухом російської ракети їй відірвало ступні ніг, а маму вбило. Так і поховали в одній домовині — маму й доньчині ноги...

У конкурсі телебачення переміг фільм «Ахтамар» Хмельницької ОДТРК «Поділля-центр» — автори Валентина Мойсеєнко та Сергій Іванов. Друге місце присуджено програмі «Мати Єва — одне життя» телебачення з Нові Сад (Воєводина) — автори Юліан Урсулеску та Троян Тодорян. Третє місце виборолла програма «На шляху до вічності» Чернівецької ОДТРК — автори Іван Феде та Юлія Тодерян. Також вручено спеціальні дипломи і призи.

У конкурсі радіо перемогла програма «Русини у Румунії» радіо «Патрія» з Кошіце (Словаччина) — автор Ондрей Кандрач, друге місце журі присудило програмі «3 любов'ю до Албанії» регіонального радіо «Крайова» (Румунія), а третє — програмі «Під небом любові» Закарпатської ОДТРК — автори Уляна Демчик і Петро Біреш.

Володимир КОРКОДИМ, Антон ЩЕГЕЛЬСЬКИЙ.
Закарпаття.

Фото авторів.

■ ОГОЛОШЕННЯ

Господарським судом Запорізької області визнані банкрутами та відкриті ліквідаційні процедури щодо наступних підприємств:

1) постановою від 08.08.05 р. по справі № 21/125-21/217 — **ТОВ «Агрофірма «Сатурн»**, розташоване за адресою: 70632, Запорізька область, Пологівський р-н, с. Новофедорівка, вул. Молодіжна, 34-А (код ЄДРПОУ — 30907572);

2) постановою від 05.09.05 р. по справі № 25/101 — **Приватне виробничо-комерційне підприємство «Карпати»**, розташоване за адресою: 70600, Запорізька область, м. Пологи, вул. Східна, 23/31 (код ЄДРПОУ — 23794385);

3) постановою від 13.09.05 р. по справі № 21/213 — **Приватний підприємець Чоп О. М.**, 70600, Запорізька область, м. Пологи, вул. Східна, 23, кв. 25 (ідент. код — 26625018991);

4) постановою від 19.09.05 р. по справі № 21/260 — **Плодородненське комунальне підприємство виробничого управління житлово-комунального господарства «Дніпро»**, розташоване за адресою: 72040, Запорізька область, Михайлівський р-н, с. Плодородне, вул. Південна, 85 (код ЄДРПОУ — 30996421)

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Баранова О. В., ліцензія АА № 779148.

Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення за адресою: 69104, м. Запоріжжя, а/с 4976.

Постановою від 28.10.2005 р. господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ-27, вул. Куйбишева, 1-а) по справі №Б 26/62/05 визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру ТОВ Агропромислову фірму «Прогрес Плюс», Дніпропетровська область, Царичанський район, с. Могилев, вул. Паникахи, 3-а, р/р 26009072740200 в ДОД АППБ «Аваль», МФО 305653; ЗКПО 31858029.

Ліквідатором призначена Чеснова Наталья Володимирівна, ліцензія АБ 216702, 49101, м. Дніпропетровськ, пр. Кірова, 28-а, оф. 210, тел.: 36-10-75.

Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Шановні акціонери АСП "Вільховатка"!

АСП "Вільховатка" повідомляє про проведення позачергових загальних зборів акціонерів. Дата проведення загальних зборів: 10 січня 2006 р. Місце проведення: Харківська обл., Нововодолазький район, с. Вільховатка сільський клуб. Початок зборів о 12.00. Реєстрація учасників загальних зборів з 10.00 до 11.30 за місцем проведення зборів. Порядок денний загальних зборів: 1. Про затвердження статуту товариства у новій редакції. 2. Про обрання правління товариства. 3. Про обрання спостережної ради товариства. 4. Про обрання ревізійної комісії. Для участі в зборах акціонерам потрібно мати документ, що посвідчує особу (паспорт), а представникам акціонерів — довіреність, посвідчену відповідно до вимог чинного законодавства. Власникам акцій на пред'явника додатково мати при собі сертифікат акцій АСП "Вільховатка". Довідки з питань порядку денного і проведення загальних зборів можна отримати за тел. (05740) 4-24-79, 4-26-14.

Правління АСП "Вільховатка".

Постановою Господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) від 05.04.05 р. по справі №23/281-6 Приватне підприємство «Елтем» (03151, м. Київ, вул. Н. Ополчення, 1, код 31807539) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено ДПІ у Солом'янському районі міста Києва (03151, м. Київ, вул. Смілянська, 6, тел.: 245-91-92).

Господарським судом Тернопільської області (46001, м. Тернопіль, вул. князя Острозького, 14-а) 13 липня 2005 року винесено постанову по справі №15/Б-554 про визнання банкрутом Спільку власників земельних паїв «Лідихівська» (с. Лідихів Кременецького р-ну Тернопільської обл., інд. код 03782807) і відкриття щодо неї ліквідаційної процедури.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Тараса Василя Михайловича, ліцензія серії АБ №116173 від 20.01.05 р.

Повідомлення про ліквідацію

Ліквідаційна комісія селянського (фермерського) господарства «Нероби Віталія Михайловича» повідомляє, що фермерське господарство «Нероби Віталія Михайловича», ідентифікаційний код 23239057, ліквідується.

Рішення щодо ліквідації прийнято власником (засновником) господарства 09 листопада 2005 року.

Якщо є майнові вимоги до фермерського господарства «Нероби Віталія Михайловича», що ліквідується, пропонуємо заявити їх не пізніше 10 січня 2006 року шляхом надсилання претензії на адресу: 08800, село Грушів МIRONIVSKOГО району Київської області, вул. Будівельників, 6.

Постановою Господарського суду Запорізької області від 24.10.05 р. по справі № 19/118(05) **ТОВ «ОтидО»**, розташоване за адресою: 69037, м. Запоріжжя, вул. Правди, 16, кв. 8 (код ЄДРПОУ 30505814), р/р № 3467330 в АБ «Металург», м. Запоріжжя, МФО 313582, визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Бичківського О. О., ліцензія АБ № 216905 від 14.04.05 р. (тел. 8 (0612) 49-95-73)

Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Оптово-торгівельна база Великолепетиського районного споживчого товариства, код 31536628, повідомляє про свою ліквідацію.Претензії приймаються за адресою: 74502, Херсонська обл., смт. Велика Лепетиха, вул. Щорса, 5, протягом двох місяців з дня опублікування оголошення.

Повідомлення

Жовтневим районним судом м. Запоріжжя 28.10.2005 р. прийнято рішення про припинення юридичної особи, шляхом його перетворення - Запорізьке обласне колективне об'єднання «Облагрошляхбуд», код ЄДРПОУ 03580506, зареєстровано розпорядженням виконкому Жовтневої районної Ради народних депутатів 29.07.1993 р. № 281-р.

Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня опублікування повідомлення в письмовій формі за місцем знаходження ЗОКО «Облагрошляхбуд» 69063, м. Запоріжжя, вул. Гоголя, 79.

Комісія по припиненню юридичної особи.

Господарським судом міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) Ухвалою від 07 жовтня 2005 року порушено провадження у справі за № 43/798 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Інвест-Укр» (код ЄДРПОУ 31027242; 03150, м. Київ, вул. Дімітрова, 16-Г; п/р № 26002001230001 в Шевченківській філії м. Києва АКБ «Надра», МФО 320973). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Тарасенка Тараса Петровича (ліцензія на право провадження діяльності арбітражного керуючого Серія АА № 783074 від 19.04.2004 р.; адреса: 04070, м. Київ, вул. Волоска, 2/19В, кв. 10).

Претензії та заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дати публікації оголошення.

Постановою Господарського суду Запорізької області від 17.10.2005 р. по справі № 19/50(05) **ТОВ «Мелітопольський завод продтоварів і напоїв»**, розташоване за адресою: 72312, м. Мелітополь, пров. Північний, 2 (код ЄДРПОУ — 25493676), визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Рабушко В'ячеслава Степановича (Ліцензія АА № 719883), адреса: 72319, Запорізька область, м. Мелітополь, вул. Фучика, 14.

Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Дирекція АТЗТ «Ринок Кутузівський»

повідомляє, що 31 грудня 2005 р. будуть проведені загальні збори акціонерів АТЗТ «Ринок Кутузівський» з наступним порядком денним:

1. Звіт директора АТЗТ «Ринок Кутузівський» про річні результати діяльності акціонерного товариства за 2004 р.

2. Про визначення основних напрямів діяльності та планів акціонерного товариства на 2006 р.

3. Про порядок розподілу прибутків від господарської діяльності АТЗТ «Ринок Кутузівський» за 2004 р.

4. Про вирішення питання про перерозподіл прибутків від господарської діяльності АТЗТ «Ринок Кутузівський» за 2003 р. у зв'язку з визнанням судом недійсним рішення загальних зборів акціонерів АТЗТ «Ринок Кутузівський» від 01.03.2004 р.

5. Про внесення змін до статуту АТЗТ «Ринок Кутузівський» у зв'язку із прийняттям нових актів законодавства про діяльність господарських товариств.

6. Обрання директора АТЗТ «Ринок Кутузівський».

Загальні збори акціонерів АТЗТ «Ринок Кутузівський» відбудуться 31 грудня 2005 р. о 10.00 у приміщенні за наступною адресою: м. Харків, пл. Конституції, 1, палац Праці, кімната № 73-21.

16 листопада в Україні без істотних опадів, лише у західних і в північних областях — невеликі опади. Подекуди туман, слабка ожеледь. Температура вночі і вдень дещо підвищиться

«Шахтар» відмовився

Футбол. За інформацією від спортивного директора ФК «Шахтар» (Донецьк) Віктора Прокопенка, чемпіон України не братиме участі у традиційному Кубку чемпіонів Співдружності та країн Балтії. Змагання відбудуться в Москві у другій половині січня—2006. «Турнір не вписується у плани нашої підготовки до другої половини сезону, — пояснив Віктор Євгенович. — Зимова відпустка буде нетривалою. «Шахтар» практично забронював участь у весняній частині Кубка УЄФА. Отже, як і торік, проведемо збір в ОАЕ на природних полях. Там плануємо пограти в короткотерміновому турнірі. Потім на нас чекає представницький турнір в Ізраїлі, де нашими суперниками будуть «Динамо» (Київ) і московські клуби ЦСКА та «Спартак»...»

***

Чемпіонат світу—2006. Відбірний раунд. Перші матчі плей-оф. 12 листопада. Іспанія—Словаччина. 5:1. Швейцарія—Туреччина. 2:0. Норвегія—Чехія. 0:1.

Самбо. Алмаати (Казахстан). Чемпіонат світу. Золоту медаль у категорії до 72 кг здобула киянка Марина Прищепа. Це її третій світовий чемпіонський титул! На шляху до алмаатинської перемоги Марина, яку тренують Олександр Нагібін та Василь Ігнатенко, брала гору над суперницями з Монголії, Білорусі та Казахстану.

«Срібло» завоював Євген Сотников (Запоріжжя, +100 кг), а бронзові медалі — Віктор Савинов (Харків, 74 кг) та Ольга Лазорів (Надвірна, Івано-Франківська область, 56 кг).

Плавання. Дурбан (ПАР). Етап Кубка світу. Броварчанин Олег Лісогор не просто виграв фінальний заплив на 100 метрів брасом, а й «виплив» з однієї хвилини — 59,17 секунди!!! Цей результат тепер буде орієнтиром для провідних брасистів планети. На стартовому етапі Кубка світу 2005—2006 українці завоювали золоту і дві срібні медалі. Наступний етап Кубка стартує 19 листопада в Сіднеї (Австралія).

Теніс. Лос-Анджелес (США). Чемпіонат світу (WTA, призовий фонд — три мільйони доларів). Фінал. Одиночний розряд. Амелі Моресмо (Франція) — Марі Пьєрс (Франція). 5:7, 7:6 (7:3), 6:4.

Дзюдо. Київ. Тут з 18 по 20 листопада в Палаці спорту відбудеться чемпіонат Європи серед атлетів до 23 років. Свою участь уже підтвердили національні команди 37 країн.

Хокей. Вентспілс (Латвія). Етап міжнародних змагань національних збірних «Євровиклик». 11—13 листопада. Україна—Нідерланди. 4:2. Латвія—Польща. 4:1. Україна—Польща. 3:2. Латвія—Нідерланди. 5:0. Україна—Латвія. 0:4. Нідерланди—Польща. 3:4. Латвія — 6 очок, Україна — 4, Польща — 2, Нідерланди — 0.

Баскетбол. Чемпіонат України. Суперліга. Чоловіки. 12 листопада. «Сумихімпром» — «Черкаські мавпи». 91:86. СК «Маріуполь» — МБК «Миколаїв». 79:87. «Політехнік» — «Кривбасбаскет-Люкс». 75:90. «Львівська політехніка» — «Будівельник». 67:85. «Хімік» — «Азовмаш». 69:77. БК «Київ» — МБК «Одеса». 96:67. Найактивнішим серед киян був Горан Ніколич (на знімку), котрий приніс 21 очко і зробив 16 підбирань.

Фото Олександра ЗАДИРАКИ.

«Динамо» — у півфіналі

Кубок України. 1/4 фіналу. 13 листопада.

«Динамо» (Київ) — «Металург» (Донецьк). 2:0. Київ. НСК «Олімпійський». 5 градусів. 5 000 глядачів. **Голи:** Ротань, 18, Гусев, 33.

«Динамо»: Шовковський, Каддурі, Федоров, Саблич, Гусев, Ротань, Юссуф, Белькевич (Родольфо, 70), Рінкон (Чернат, 75), Ребров (Шацьких, 81), Клебер. **В. о.**

тренера — Анатолій Дем'яненко.

«Металург» Д: Дишленкович, Чечер, Гюзелов, Флоря, Ткаченко, Зотов, Аліуце (Мелікян, 68), Ристич, Шищенко (Полянський, 75), Закарлюка, Косирін. **Тренер** — Олександр Севилов.

На знімку: забиває Олег Гусев.

Фото Олександра ЗАДИРАКИ.

Перша ліга. 15-й тур. 13 листопада. «Спартак» І-Ф — «Геліос». 0:0. «Сталь» — «Динамо-ІгроСервіс». 2:0. «Шахтар-2» — ФК «Бершадь». 2:1. «Поділля» — «Динамо-2». 1:2. ЦСКА — «Зоря». 0:3. «Спартак» С — «Борисфен». 2:2. «Газівник-Скала» — «Оболонь». 0:0. «Кримтеплиця» — «Енергетик». 1:1. **Лідирують:** «Зоря» — 41 очко, «Карпати» — 35, «Оболонь» — 30.

А суперник утік...

Футбол. Євро—2006 (U-21). Плей-оф. Перші матчі. 11 листопада. Чехія—Німеччина. 0:2. Англія—Франція. 1:1. Угорщина—Італія. 1:1. 12 листопада. Сербія і Чорногорія—Хорватія. 3:1. Росія—Данія. 0:1. 13 листопада. Словенія—Нідерланди. 0:0. Швейцарія—Португалія. 1:1.

Україна—Бельгія. 2:3. Голи: Пуканич, 27, Алієв, 49 — Ванденберг, 20, 45+1, 59.

Україна: П'ятов, Романчук, Іщенко, Яценко, Фомін (Фешук, 67), Алієв, Пуканич (Воробей, 58), Мілевський, Оберемко (Невмивака, 90+2), Ярмаш, Максимов. **Тренер** — Олексій Михайличенко.

Бельгія: Вербіст, Ванауденарде, Вермелен, Ломбаєртс, Монтейн, де Ман, де Кюлар (де Мюль, 81), Гароун, Ванденберг, Мартенс, Мессуді (де Смет, 80). **Тренер** — Жан-Франсуа де Сарт.

Попереджено: Фоміна, 37, Яценка, 41, Оберемка, 43, Іщенко, 60, Мартенса, 82, де Мюля, 90, де Смета, 90+4.

Арбітр — Атанасіос Бріакос (Греція). 12 листопада. Маріуполь. Стадіон «Глілівець». 2 градуси. 13 000 глядачів.

Ще одне місто на футбольній карті України потрапило до сфери національних збірних. У Маріуполі багато людей на чолі з міським головою Юрієм Хотлубеєм зробили все, щоб свято відбулося. І це їм вдалося. Однак спершу про матч.

Факти — річ уперта: гравці бельгійської «молодіжки» загалом мають кращу школу і підготовку, ніж наші футболісти. Чудова команда, тож не дивно, що у своїй групі вона не зазнала жодної поразки. В її складі чимало виконавців, майстерності яких можуть позаздрити дорослі й досвідчені. Більшість із них грає в основних складах таких елітних клубів, як нідерландський «Аякс», бельгійські «Андерлехт», «Брюгге». Та найяскравішою «зіркою» в цьому ансамблі виявився форвард клубу «Генк» — Кевін Вандерберг. Він тричі опинявся саме в тому місці, з якого влучав у наші ворота.

А про те, що це згуртований і зіграний ансамбль, де один одного розуміть з півслова, либонь, не варто й казати. Нашим гостям притаманні і молодецька задержаність, і цілком дорослий розрахунок.

Утім, немає непереможних команд. Треба боротися і можна перемагати будь-якого суперника. Бельгійці, звичайно, не виняток. Та для цього потрібно було чимало. Насамперед якнайкраще налаштуватися, як кажуть, завести-ся. А найважливіше за таких умов — обрати найефективнішу тактику. Якраз «кавалерійського» наскоку із шаблями наголо і не треба було. Суперник на таке тільки й чекає.

Наша команда, на жаль, з перших секунд кинулася вперед, виконувала надміру непотрібної роботи. І, як наслідок, розтринькувала дорожочинні силу та енергію. Цього разу, мов не в своїй тарілці, почувався Мілевський. Він був незграбний і повільний. Раз у раз, опиняючись на зручній позиції, перетримував м'яча. Його картинні падіння аж ніяк не розжалолюбляли серце грецького арбітра, який і так не виказував жодних симпатій до українців. У дебюті поединку Артем змарнував принаймні дві чудові нагоди для відкриття рахунку. І важко сказати, як воно було б надалі, якби Мілевському тоді пощастило.

Боронь Боже, не подумайте, що вважаю нашу команду недолугою і примітивною. Вона інколи злагоджено атакувала і два м'ячі провела досить ефектно. Епізодами приваблював грав Алієв. Це він виявив індивідуальну майстерність, красивим і потужним фірмовим ударом вразив ціль. Однак нашим хлопцям доводилося весь час наздоганяти. А такі перегони, як правило, важкі, виснажливі і невдачні. Суперник утік!.. У нього — прекрасний результат, тож завтра вдома, в Локерені, матиме неабияку фору.

— Тут ми зробили перший крок, здобули певну перевагу у двобої, — сказав на прес-конференції **Жан-Франсуа де Сарт**. — Та не поспішати. У футболі, як і в житті загалом, трапляється чимало несподіванок. Сьогодні я задоволений грою своєї команди. І сам матч мені сподобався. До речі, відзначу високу організацію. Ми почувалися комфортно, мені дуже сподобався стадіон. Грали на полі відмінної якості.

— Хотілося б почути ваш прогноз про шанси обох збірних на вихід до фінальної частини Євро—2006...

— Перед сьогоднішнім поединком вони були рівні. Тепер, гадаю, вони становлять 60 відсотків на 40 на нашу користь.

Олексій Михайличенко:

— Одразу подякую маріупольцям за добру організацію і потужну підтримку трибун. Стосовно поединку, то в нас багато що не виходило. Те, як ми діяли цього разу в обороні, просто розчарує. Знали, що бельгійська команда рівна, збалансована, упевнено веде колективні дії. І вмів карати суперника за помилки. А ми їх сьогодні пропустили більше, ніж за весь відбірний цикл. Лише лінійний не скористався б нашими похибками. Ми поставили себе у надскладне становище. Але, як відомо, надія помирає останньою...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Маріуполь—Київ.

цього

15 ЛИСТОПАДА

■ 1670 р. Помер Ян Амос Коменський, чеський педагог, засновник нової прогресивної системи виховання дітей. ■ 1912 р. Народився поет Андрій Малишко. ■ 1927 р. У Києві створено футбольну команду «Динамо». ■ 1943 р. Не стало вченого-садівника Володимира Симиренка. 1921 року заснував Мліївську дослідну станцію садівництва. ■ 1945 р. В Аугсбурзі (Австрія) група вчених-емігрантів утворила Українську вільну академію наук.

Редактор номера
Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Сергій ДЕМСЬКИЙ,
Віталій ЖЕЖЕРА,
Іван ІЛІЯШ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДА.

Головний редактор
Анатолій ГОРЛОВ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

► Редакція не завжди піділляє позицію авторів публікацій.

► Рукописів не повертаємо.

► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

® Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси:
для фізичних осіб — 40224, 08775.
для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2006 рік:
для фізичних осіб — 3,50 грн.
та 2,00 грн.

для підприємств і організацій — 8,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 159037.

СПДФО Гайденок В. І.
(Друкарня «Нормальне цень») 61068, м. Харків,
вул. Тарасівська, 2а.
Зам. 433

ВАТ «Видавництво
«Вільна Україна»
79026, м. Львів,
вул. В. Великого, 2.
Зам. 646

ВАТ «Видавництво
«Київська правда»
04136, м. Київ,
вул. М. Гречка, 13.
Зам. 4228

Фотоформи виготовлено
в КЦ редакції газети
«Голос України»
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;

відділ реклами — 449-72-53,
454-81-34,
454-81-44;

телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet:
http://uamedia.visti.net/golos